

ВІННИЦЬКА МІСЬКА РАДА

Р І Ш Е Н Н Я

Від 26.04.2024 № 2244
м. Вінниця

44 сесія 8 скликання

Про затвердження Програми розвитку малого та середнього підприємництва Вінницької міської територіальної громади на 2024–2026 роки

Відповідно до Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого та середнього підприємництва в Україні», з метою реалізації заходів, спрямованих на створення сприятливих умов для ведення бізнесу, підвищення ролі та внеску малого і середнього підприємництва в економічний і соціальний розвиток Вінницької міської територіальної громади, враховуючи принципи та підходи європейського досвіду формування та реалізації програм підтримки малого і середнього підприємництва, керуючись пунктом 22 частини 1 статті 26 та частиною 1 статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», міська рада

В И Р І Ш И Л А:

1. Затвердити «Програму розвитку малого та середнього підприємництва Вінницької міської територіальної громади на 2024–2026 роки» (далі — Програма), згідно з додатком до цього рішення.

2. Головному розпоряднику коштів - виконавчому комітету міської ради, департаменту економіки і інвестицій міської ради та департаменту фінансів міської ради надавати пропозиції виконавчому комітету міської ради та міській раді щодо передбачення в бюджеті Вінницької міської територіальної громади на 2024 рік та при формуванні проєктів бюджетів Вінницької міської територіальної громади на 2025–2026 роки видатків на реалізацію Програми в межах реальних можливостей бюджету.

3. Виконавчим органам міської ради, установам, організаціям, громадським об'єднанням підприємців, навчальним закладам — учасникам Програми забезпечити виконання заходів у визначені терміни та інформувати департамент економіки і інвестицій міської ради про проведену роботу щоквартально до 20 числа місяця, наступного за звітним періодом.

4. Зняти з контролю з 01.01.2024 року рішення міської ради від 30.10.2020 року № 2447 «Про затвердження Програми розвитку малого та середнього підприємництва Вінницької міської територіальної громади на 2021–2023 роки».

5. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійні комісії міської ради з питань промисловості, підприємництва, транспорту, зв'язку та сфери послуг (С. Ярова) із питань планування, фінансів, бюджету та соціально-економічного розвитку (В. Павлюк).

Міський голова

Сергій МОРГУНОВ

Додаток
до рішення міської ради
від 26.04.2024 № 2244

**Програма розвитку
малого та середнього підприємництва
Вінницької міської територіальної громади
на 2024–2026 роки**

1.1. Паспорт Програми

1.	Дата, номер і назва розпорядчого документа про розроблення програми <i>(за наявності)</i>	Рішення міської ради від 22.12.2023 року № 2067 «Про план роботи міської ради на 2024 рік» (зі змінами)
2.	Ініціатор розроблення програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради
3.	Розробник програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради, Громадська організація «Центр громадської експертизи», за підтримки проекту «Інтегрований розвиток міст в Україні II», що виконується німецькою урядовою компанією Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH за фінансової підтримки урядів Німеччини та Швейцарії
4.	Співрозробники програми	Виконавчі органи Вінницької міської ради, Головне управління Державної податкової служби України у Вінницькій області, Головне управління статистики у Вінницькій області, Вінницький обласний центр зайнятості, Вінницький міський центр зайнятості, Рада підприємців при Вінницькому міському голові, навчальні заклади Вінницької міської територіальної громади, установи інноваційної інфраструктури, бізнес-об'єднання Вінницької міської територіальної громади
5.	Відповідальний виконавець програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради
6.	Організації — співвиконавці програми	Виконавчі органи міської ради; бізнес - об'єднання підприємців, що ведуть діяльність на території Вінницької міської територіальної громади; навчальні заклади і заклади вищої освіти, що працюють на території Вінницької міської територіальної громади; комунальні підприємства; громадські організації; установи інноваційної інфраструктури; обласні та місцеві підрозділи державних органів влади у Вінницькій області
7.	Мета програми	Побудова цілісної системи розвитку підприємництва, зокрема малого і середнього, на території Вінницької міської територіальної громади завдяки комплексу інструментів підтримки започаткування, розвитку і масштабування підприємницької діяльності, а також популяризації та заохочення підприємництва
8.	Термін реалізації програми	2024–2026 роки
9.	Зв'язок зі Стратегією 3.0 та/або КІРМ 2030, назва стратегічного проєкту(ів) <i>(за наявності)</i>	Структура завдань і заходів та механізм реалізації Програми повною мірою відповідають Концепції інтегрованого розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року (КІРМ 2030) і знаходять своє відображення в таких візіях: – Комфортне, культурне та соціально відповідальне місто; – Конкурентоспроможне українське місто на мапі Східної Європи; – Місто сильної громади.

		Також Програма має зв'язок із КІРМ 2030 через такі наскрізні теми: – Стратегічна ціль «Формування галузевих кластерів» (стратегічний намір «Диверсифікація економіки міста») в частині, що стосується формування галузевих кластерів, поєднання зусиль бізнесу, освіти і влади для збільшення результату і підвищення конкурентоспроможності регіону, появи синергетичних ефектів від кластерної співпраці: – Стратегічний проєкт «17. Проведення кластерного аналізу економіки міста, стимулювання створення бізнес-об'єднань». – Стратегічний намір «Нарощування людського капіталу» в частині, що стосується підтримки талановитої молоді, створення сучасної технологічної бази для професійного зростання молоді і створення проєктів, розвитку професійно-технічної освіти та її всебічної підтримки підприємствами міста — майбутніми роботодавцями, забезпечення місцевих виробництв технічним виробничим персоналом; та одна з головних цілей у галузі «Економіка, зайнятість та конкурентоспроможність, інвестиції, маркетинг і брендинг міста, туризм, міжнародна співпраця» — «Розвиток людського капіталу і трансферу технологій». – Стратегічний намір «Безпечне екологічне середовище для громади» в частині поліпшення екологічної ситуації та безпеки життєдіяльності в місті, зменшення антропогенного навантаження на навколишнє природне середовище. Програма узгоджується з низкою місцевих, державних і міжнародних документів, зокрема: Державною Стратегією регіонального розвитку на період до 2027 року та Актом про малий бізнес для Європи (Small Business Act for Europe).
10.	Питання пом'якшення та адаптації до змін клімату відповідно до Декларації про Зелений курс Вінниці	Програма враховує питання пом'якшення та адаптації до змін клімату, а саме містить завдання і заходи, які передбачені Дорожньою картою заходів Вінницької міської територіальної громади для реалізації Зеленого курсу Вінниці до 2030 року у сферах «Промислова політика» та «Відходи»
11.	Загальний обсяг фінансування, необхідного для реалізації цільової програми, <i>грн (всього)</i>	172 645 000,00
	у т. ч. із розподілом коштів за джерелами фінансування:	
11.1.	– кошти бюджету Вінницької міської територіальної громади, <i>грн</i>	156 900 000,00
11.2.	– кошти державного бюджету, <i>грн</i>	–
11.3.	– кошти інших джерел (назвати), <i>грн</i>	15 745 000,00 (грантові кошти, кошти партнерів)
12.	Очікувані кінцеві результати виконання	За наслідками реалізації Програми планується досягти таких очікуваних результатів (якісних і кількісних):

цільової програми	Якісні результати: – більш активно залучати до ведення підприємницької діяльності членів Вінницької міської територіальної громади; – забезпечити умови для самореалізації жінок і молоді, зокрема реалізації їхніх підприємницьких ініціатив; – створити умови для соціальної та економічної реінтеграції демобілізованих і ветеранів російсько-української війни; – налагодити партнерство між навчальними закладами та бізнесом задля покращення якості підготовки професійних кадрів за спеціальностями, що відповідають потребам МСП; – створити сприятливе інформаційне, адміністративне, комунікаційне середовище для реалізації кластерної моделі розвитку економіки; – покращити місцеве регуляторне середовище для бізнесу і зменшити адміністративні витрати МСП та видатки місцевої влади на виконання місцевих регуляторних актів; – залучити МСП до вдосконалення (запровадження, перегляду, скасування) регулювання господарських відносин як повноправного учасника формування і реалізації державної регуляторної політики; – підтримувати прозорий і ефективний діалог між органами влади та МСП; – створити умови для доєднання місцевого бізнес-середовища до цілей Зеленого курсу Вінниці; – створити інформаційне середовище для реалізації МСП підходів «зеленої» і «циркулярної» економіки, активізації розвитку виробництва екологічних товарів і послуг. Кількісні результати: – запровадити нові види фінансової підтримки МСП, які вже випробувані на практиці та мають досвід ефективного застосування, а також продовжити застосування чинних інструментів підтримки МСП; – створити нові об'єкти інфраструктури підтримки, які відповідають стану розвитку та потребам МСП; – збільшити кількість суб'єктів МСП; – збільшити кількість нових робочих місць і підвищити рівень зайнятості на суб'єктах МСП; – збільшити податкові надходження до бюджету Вінницької міської територіальної громади від суб'єктів МСП.

Умовні скорочення:

ВМТГ	— Вінницька міська територіальна громада
ВМР	— Вінницька міська рада
ВФМІ	— Вінницький фонд муніципальних інвестицій
ВДЕ	— відновлювані джерела енергії
ВНТУ	— Вінницький національний технічний університет
ВПО	— внутрішньо переміщені особи
ВЦЗ	— Вінницький центр зайнятості
Бізнес- об'єднання	— різноманітні форми громадських об'єднань суб'єктів господарювання
ГУ	— головне управління
ДПС	— Державна податкова служба України
ДСС	— Державна служба статистики України
ДРП	— державна регуляторна політика
ЄДР	— <i>Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців</i>
ЄСВ	— <i>єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування</i>
ЗВО	— заклади вищої освіти
ЗП(ПТ)О	— заклади професійної (професійно-технічної) освіти
ЗФПО	— заклади фахової передвищої освіти
ІТП	— інноваційно-технологічний парк
КІРМ 2030	— Концепція інтегрованого розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року
КП	— комунальне підприємство
МСП	— мале та середнє підприємництво
ПДФО	— податок на доходи фізичних осіб
Стратегія 3.0	— Стратегія розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року
ФОП	— фізична особа — підприємець
ЦНАП	— Центр надання адміністративних послуг

1.2. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

1.2.1. Історія та географічне розташування

Історія міста і розвиток місцевої економіки¹. Уперше в історичних джерелах Вінниця згадується в 1363 році як фортеця, яку звів Федір Коріятович. Поселення, що виросло навколо дерев'яної фортеці, ще в XV сторіччі отримало статус міста разом із Магдебурзьким правом. У 1558 році на острові Кемпа, що на річці Південний Буг, яка протікає через місто, споруджено нову фортецю, після чого на правому березі річки почався розвиток «нового міста». Невдовзі відбувається черговий напад на місто — у вогні згоріли грамоти, зокрема і на Магдебурзьке право. Вінницю не раз спалювали і руйнували: з 1400 по 1569 рік місто понад 30 разів зазнало нападів.

У 1598 році до Вінниці було перенесено столицю Брацлавського воєводства. Місто отримує привілеї, у ньому розпочинається бурхливе будівництво, розвиваються освіта, торгівля і ремісництво. У 1640 році місту було поновлене Магдебурзьке право.

Із 1790 року місто відходить під владу Російської імперії. Спочатку Вінниця була центром Подільської губернії, але після призначення в 1797 році Кам'янця (нині — Кам'янець-Подільський) новим центром губернії вона перетворюється у звичайне повітове місто.

Новий виток розвитку Вінниці починається після відкриття в 1870 році залізничного сполучення Київ — Балта — Одеса, що пролягає через місто. Разом із будівництвом фабрик і заводів у місті розвиваються промислове виробництво, торгівля, підприємництво, до 1917 року з 11 до 60 тисяч зростає населення міста.

На межі XIX та XX століть у Вінниці збудовано важливі промислові підприємства — чавуноливарний завод «Молот», завод суперфосфатів (одне з найбільших технологічних на той час хімічних підприємств імперії), горілчаний і пивоварний заводи, насінневий завод. Водночас провідною галуззю економіки міста стає харчова промисловість.

Із 1957 року Вінниця стала центром економічно-адміністративного району, до складу якого увійшли Вінницька і Хмельницька області. Уже в 1958 році в місті діяли 60 промислових підприємств, на яких працювали понад 12,6 тис. осіб. Економіку міста було сфокусовано на переробній промисловості.

Як обласний центр у складі регіональної економічної структури за часів СРСР Вінниця була центром машинобудування, електронної та хімічної промисловості; зважаючи на багату сировинну базу, розвивалася харчова промисловість.

Після занепаду багатьох великих підприємств, що почався в 90-х роках, у Вінниці з'явилась велика кількість дрібного бізнесу. Загальною проблемою такого бізнесу була нижча додана вартість у кінцевому продукті. Така структура місцевої економіки зберігається і сьогодні.

¹ За матеріалами: Landmarks in UA (<https://landmarks.in.ua/oblast/vinnytsya/vinnytsya-istoria>); Історія міста Вінниці. Навчально-методичний посібник (https://disted.edu.vn.ua/media/doc/hystory_Vinnytsa.pdf); Суспільне Новини (<https://suspilne.media/279174-za-659-rokiv-trici-stolica-ukraini-cikavi-fakti-pro-vinnicu/>).

Географічне розташування. Вінниця має унікальні переваги географічного розташування, що створює додаткові можливості для економічного розвитку громади: оптимальна відстань до столиці, великих міст південної, центральної та західної частин України, західного і південно-західного кордонів (див. **Таблиця 1**).

Вінниця є транспортним центром і потенційним логістичним хабом правобережжя України. Від Вінниці, якщо порівнювати з іншими великими містами, найкоротші відстані до населених пунктів цієї частини країни.

Таблиця 1. Відстані від Вінниці до інших великих міст України

Місто	Відстань, км	Місто	Відстань, км
Дніпро	645	Рівне	311
Житомир	125	Суми	602
Запоріжжя	748	Тернопіль	232
Івано-Франківськ	366	Ужгород	575
Київ	256	Харків	734
Луцьк	382	Херсон	521
Львів	360	Хмельницький	120
Миколаїв	471	Черкаси	343
Одеса	428	Чернівці	312
Полтава	593	Чернігів	396

Вінниця має хороше автомобільне сполучення — міжнародні автомобільні траси М12 та М21, розвинену мережу регіональних автомобільних доріг.

На території ВМТГ розташовано дві залізничні станції — «Вінниця-Головна» та «Вінниця-Вантажна», які входять до системи Південно-Західної залізниці.

Залізниця та автомобільні дороги забезпечують пряме сполучення з економічно розвиненими центрами України, Молдовою та ЄС.

За 7,5 км на схід від залізничної станції «Вінниця-Головна» та за 10 км від центру міста розташований міжнародний аеропорт «Вінниця», що має бетонну злітну смугу завдовжки 2,5 км, яка дозволяє зліт і посадку повітряних суден індексу 6, категорії 4D та нижче.

Отже, Вінниця має багатовікову історію і давні традиції підприємництва, які сформували унікальну культуру, образ та ауру міста. Також у місті добре диверсифікована економіка, яка склалась історично. У Вінниці наявні великі промислові підприємства, середній бізнес виробничого і сервісного профілю, а також значна кількість малого і мікробізнесу різної спеціалізації. Місто є потужним адміністративним і економічним центром, що має вигідне географічне розташування, розвинену транспортну інфраструктуру та широкий доступ до багатой ресурсної бази регіону. Ці переваги в комплексі забезпечують необхідні передумови для динамічного економічного зростання громади.

1.2.2. Огляд економічного потенціалу

Середовище для ведення бізнесу. Вінниця — місто середнього розміру в центральній частині України, обласний центр, потужний адміністративний,

освітній і культурний хаб. Упродовж останніх років місто демонструє значні успіхи в розвитку та диверсифікації місцевої економіки. Вінниця претендує на лідерство в Україні, використовуючи новітні підходи до планування свого розвитку, зокрема з використанням підходів інтегрованого розвитку та інклюзивності, а також вимог охорони довкілля.

Вінниця займає лідерські позиції в рейтингах міст України в частині умов для ведення бізнесу, якості послуг і загалом комфорту в громаді. Так, в Індексі конкурентоспроможності міст, опублікованому в серпні 2021 року (ІКМ-2021), було представлено два рейтинги: (1) обласних центрів і (2) 45 найбільших міст України. В ІКМ-2021 Вінниця посіла 5 місце серед обласних центрів України (із 67,54 бала зі 100 можливих) та 7 місце серед 45 найбільших міст України (зі 63,75 бала)².

Високе місце міста в ІКМ-2021 забезпечили показники за такими складовими, як «Неформальні платежі та корупція» (Вінниця увійшла до трійки міст із найнижчим рівнем корупції), «Лідерство міської влади», «Безпека ведення бізнесу», «Прозорість і відкритість даних». Показники за складовою «Ресурси для розвитку» є відносно низькими в усіх 45 міст, однак ситуація у Вінниці є дещо кращою в порівнянні з іншими містами. За складовими «Започаткування бізнесу», «Доступ до публічного майна» та «Вартість дотримання законодавства» місцевий бізнес вбачає деякі проблеми для своєї діяльності (див. [Таблиця 2](#)).

Таблиця 2. Вінниця в Індексі конкурентоспроможності міст України за 2021 рік

Складові	Показник, бали ³	Місце в рейтингу
Започаткування бізнесу	4,69	36
Доступ до публічного майна	4,53	24
Прозорість та відкритість даних	7,96	6
Вартість дотримання законодавства	5,86	34
Податки та збори	5,40	21
Неформальні платежі та корупція	7,89	3
Безпека ведення бізнесу	7,86	6
Лідерство міської влади	7,99	4
Ресурси для розвитку	5,26	5
Підтримка інновацій	5,82	12

Джерело: Індекс конкурентоспроможності міст України (http://www.ier.com.ua/ua/mci/index_2021).

Основні показники діяльності суб'єктів господарювання. У 2023 році спостерігалася позитивна динаміка приросту кількості суб'єктів господарювання, що ведуть діяльність на території ВМТГ. Так, кількість юридичних осіб збільшилась на 3,2 %, а кількість ФОП — на 7,4 %. Тенденція до збільшення кількості зареєстрованих суб'єктів зберігається останні 4 роки: порівняно з 2020 роком кількість юридичних осіб збільшилась на 12,1 %, а

² Індекс конкурентоспроможності міст України (http://www.ier.com.ua/ua/mci/index_2021).

³ За результатами стандартизації даних значення всіх індикаторів вимірюються за 10-бальною шкалою.

фізичних осіб — підприємців — на 18,1 %. Станом на 1 січня 2024 року у ВМТГ зареєстровано 21,1 тис. юридичних осіб і 31,7 тис. ФОП.

При цьому значна кількість суб'єктів господарювання у ВМТГ перебуває на спрощеній системі оподаткування (67,3 % ФОП та 11,5 % юридичних осіб) і сплачує єдиний податок, що надходить до бюджету громади. Динаміка податкових надходжень від сплати єдиного податку до бюджету ВМТГ є позитивною — у 2023 році мав місце приріст надходжень на 37,3 % від ФОП і на 19,3 % — від юридичних осіб.

Динаміка приросту кількості найманих працівників у приватному секторі ВМТГ у 2023 році була неоднозначною. Так, за підсумками року кількість найманих працівників ФОП скоротилась на 13,4 %, а юридичних осіб — зросла на 5,8 %. Проте, динаміка надходжень від єдиного податку, сплаченого фізичними особами - підприємцями і юридичними особами до бюджету ВМТГ, залишається позитивною і ріст складає 19,5% та 37,3 % відповідно.

Таблиця 3. Основні показники суб'єктів господарювання у 2022–2023 роках

Основні показники діяльності	Станом на 01.01.2023	Станом на 01.01.2024	Приріст, %
Кількість юридичних осіб, суб'єктів	20 444	21 099	3,2
Кількість підприємств, що є платниками єдиного податку, суб'єктів	2 521	2 422	-3,9
– кількість платників податку III групи, суб'єктів	2 487	2 395	-3,7
– кількість платників податку IV групи, суб'єктів	34	37	8,8
Сплачено єдиного податку до бюджету ВМТГ, тис грн	117 423	161 222	37,3
Кількість найманих працівників юридичних осіб, осіб	106 522	112 744	5,8
Кількість зареєстрованих фізичних осіб — підприємців, суб'єктів	29 532	31 703	7,4
Кількість фізичних осіб — підприємців, що є платниками єдиного податку, суб'єктів	20 549	21 351	3,9
– кількість платників податку I групи, суб'єктів	2 704	2 724	0,7
– кількість платників податку II групи, суб'єктів	7 002	7 630	9,0
– кількість платників податку III групи, суб'єктів	10 834	10 997	1,5
– кількість платників податку IV групи, суб'єктів	0	0	–
Сплачено єдиного податку до бюджету ВМТГ, тис грн	581 819	695 316	19,5
Кількість найманих працівників фізичних осіб — підприємців, осіб	14 224	12 318	-13,4

Джерело: Головне управління ДПС України у Вінницькій області.

Стан розвитку малого та середнього підприємництва. МСП є основою економіки ВМТГ⁴. Загалом у ВМТГ налічувалось 3 467 підприємств, що мали

⁴ Деталізація даних щодо структури сукупності підприємств здійснювалась на базі даних щодо чистого доходу підприємств і кількості їхніх штатних працівників. Через відсутність деталізованих даних всі ФОП були віднесені до категорії малих суб'єктів господарювання. Звітність не є повною і може не включати підприємства, баланс яких був менше ніж 500 тис грн на рік. **Суб'єктами мікропідприємництва є:** ФОП, у яких середня кількість працівників упродовж календарного року не перевищує 10 осіб і річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 2 млн євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України; юридичні особи — суб'єкти господарювання, у яких середня кількість працівників упродовж календарного року не перевищує 10 осіб і річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 2 млн євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України. **Суб'єктами малого підприємництва є:** ФОП, у яких середня кількість працівників упродовж календарного року не перевищує 50 осіб і річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 млн євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України; юридичні особи — суб'єкти господарювання, у яких середня кількість працівників упродовж календарного року не перевищує 50 осіб і річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 млн євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України. **Суб'єктами великого підприємництва є:** юридичні особи — суб'єкти господарювання, у яких середня кількість працівників упродовж календарного року перевищує 250 осіб і річний дохід від будь-якої діяльності перевищує суму, еквівалентну 50 млн євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України. **Суб'єктами середнього підприємництва є** інші суб'єкти господарювання.

дохід у 2022 році, із загальною кількістю штатних працівників 67 265 осіб⁵.

З усіх підприємств, щодо яких наявні відомості, **12 підприємств належать до категорії великих**, і у 2022 році вони прозвітували про 14 348 штатних працівників; решта штатних працівників підприємств — 52 917 осіб — станом на кінець 2022 року були працівниками малих і середніх підприємств, при цьому мікропідприємства налічували 8 281 штатного працівника (див. **Таблиця 4**)⁶.

Таблиця 4. Основні показники діяльності підприємств у 2022 році

Сегмент	Підприємств, суб'єктів	% всіх підприємств	Штатних працівників, осіб	% найманих працівників	Сукупний чистий дохід, млн грн	% сукупного доходу підприємств
Великі	12	0,3	14 348	21,3	41 381,2	26,7
Середні	193	5,6	30 328	45,1	60 864,3	39,3
Малі	3 262	94,1	22 589	33,6	52 759,4	34,0
з них мікро-	2 615	75,4	8 281	12,3	17 865,9	11,5
Всіх разом	3 467	100	67 265	100	155 005	100

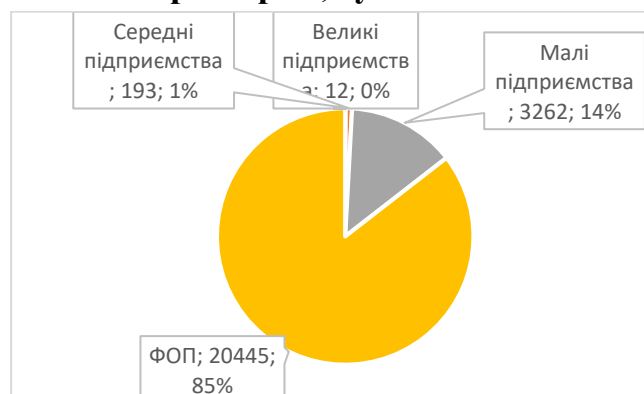
Джерело: ЄДР і ДСС (дані агреговані на платформі vKursi.pro).

Станом на 1 січня 2023 року **кількість ФОП з основним місцем реєстрації у ВМТГ становила 29 532 суб'єкти**, з них у 2022 році мали дохід (були активними) 20 445 суб'єктів⁷.

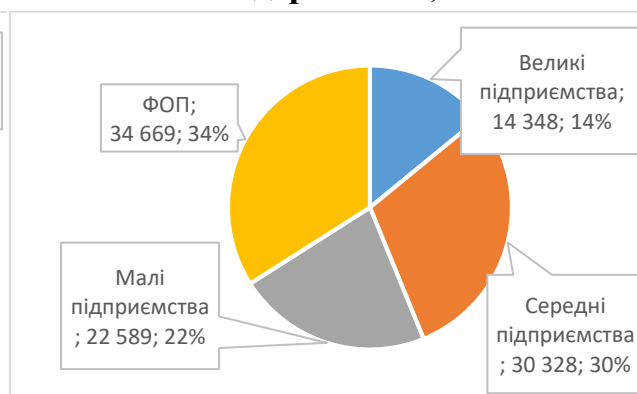
Кількість найманих працівників ФОП у 2022 році сягнула 14 224 осіб. Таким чином, у сегменті ФОП у ВМТГ загалом зайнято 34 669 осіб (активні ФОП і їхні наймані працівники).

Разом із ФОП зайнятість у сегменті МСП у 2022 році у ВМТГ сягнула 87 596 осіб. Зважаючи на обмеження даних, очевидно, ця кількість не є точною, але можна стверджувати, що зайнятість на МСП, які здійснюють діяльність на території ВМТГ, загалом становить орієнтовно 90 тис. осіб.

Діаграма 1.1. Розподіл суб'єктів господарювання за типом і розміром, суб'єктів

Діаграма 1.2. Розподіл зайнятих за типом і розміром суб'єктів господарювання, осіб

Джерело: ЄДР та ДСС (дані агреговані на платформі vKursi.pro); Головне управління ДПС у Вінницькій області.

⁵ Аналіз структури сегментів господарювання базується на даних 2022 року через те, що звітність за повний 2023 рік ще не сформована. Довідково: Головне управління статистики у Вінницькій обл. нараховувало на базі статистичної звітності у 2021 році 6 276 підприємств у Вінницькому районі, до якого входить ВМТГ, тому чисельність активних підприємств на рівні 3 467 одиниць є реалістичним показником, на достовірність якого певною мірою впливає відсутність показників найдрібніших підприємств.

⁶ З переліку активних юридичних осіб були вилучені громадські об'єднання та спілки, благодійні фонди, комунальні установи та заклади охорони здоров'я, а також суб'єкти, що належать до мережі органів влади.

⁷ Головне управління ДПС у Вінницькій обл.

Співвідношення часток різних за розміром підприємств у структурі їх загальної сукупності у ВМТГ і загалом по Україні не відрізняються суттєво. При цьому частка мікропідприємств може бути недооціненою через відсутність даних.

Порівняння показників різних за розміром підприємств у ВМТГ вказує на більшу вагу малих підприємств для зайнятості в громаді. При цьому зайнятість на мікропідприємствах у ВМТГ є дещо вищою, а зайнятість на середніх підприємствах — нижчою, ніж загалом по Україні. Таким чином, одним із пріоритетів економічної політики ВМТГ має бути створення умов для зростання малих підприємств і перетворення їх у середні.

Таблиця 5. Зайнятість на підприємствах у 2022 році, ВМТГ та Україна

Підприємства	ВМТГ		Україна*	
	% підприємств	% штатних працівників підприємств	% підприємств	% штатних працівників підприємств
Великі	0,3	21,3	0,2	25,7
Середні	5,6	45,1	5,6	48,4
Малі	94,1	33,6	94,2	25,9
з них мікро-	75,4	12,3	78,7	10,2
Всі підприємства	100	100	100	100

Джерело: ЄДР та ДСС (дані агреговані на платформі vKursi.pro).

* Дані наведено без урахування результатів діяльності банків і бюджетних установ, дані за 2022 рік наведено без урахування тимчасово окупованих територій та частини території, на яких ведуться (велися) бойові дії. Інформація за 2022 рік сформована на основі фактично поданих звітів і проведених дооцінок показників.

Загалом структура економіки ВМТГ характеризується порівняно малою кількістю великого і значною кількістю малого бізнесу, що забезпечує значну частину зайнятості та надходжень до бюджетів усіх рівнів. При цьому більше третини зайнятих в МСП забезпечують ФОП, виступаючи важливою ланкою соціальної стабільності в громаді.

Водночас значна частка малого бізнесу і зокрема мікропідприємництва є основою гнучкості економіки ВМТГ, забезпечує її диверсифікованість і конкурентність, а також свідчить про сприятливі можливості для реалізації жителями громади власної підприємницької ініціативи.

Конкурентоздатність ВМТГ за умовами ведення бізнесу. Для оцінки сприятливості бізнес-клімату у ВМТГ було здійснено порівняння показників реєстрації та виживання новоствореного бізнесу з п'ятьма іншими міськими громадами, з якими Вінниця конкурує в межах України, а також із показниками декількох метрополій у країнах — членах ЄС, які є зіставними з ВМТГ.

Важливим показником сприятливості бізнес-клімату є рівень виживання новоствореного бізнесу⁸. Згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб та ФОП, рівень виживання бізнесу в Україні в часовому проміжку 3 роки загалом є значно вищим для підприємств, аніж для ФОП.

Так, рівень виживання новоствореного бізнесу є зіставним або трохи кращим, ніж у міських громадах-конкурентах (див. **Таблиця 7**), однак інтенсивність

⁸ Згідно з багаторічним досвідом розрахунків Eurostat, індикативними середніми значеннями для ЄС прийнято вважати більше 80 % виживання в часовому проміжку 1 рік і більше 45 % у часовому проміжку 5 років.

реєстрації нового бізнесу є нижчою (див. [Таблиця 6](#)).

Таблиця 6. Інтенсивність реєстрації бізнесу* у 2022 році, на 10 тис. осіб

Міська громада	Наявне населення, осіб	Підприємства, суб'єктів	ФОП, суб'єктів	Реєстрація підприємств на 10 тис. осіб	Реєстрація ФОП на 10 тис. осіб
Вінницька	387 439	557	3 186	14,4	82,2
Івано-Франківська	287 550	461	2 352	16,0	81,8
Львівська	777 234	2 290	8 968	29,5	115,4
Полтавська	305 539	430	2 138	14,1	70,0
Рівненська	251 948	476	1 895	18,9	75,2
Хмельницька	292 889	558	3 130	19,1	106,9

Джерела: Урядовий портал відкритих даних (<https://data.gov.ua/dataset/46ca2741-b4e8-4939-98ec-83199de5e502/resource/866abfd1-a09a-45b9-b98f-a64dec94bce6>), платформа vKursi.pro (<https://vkursi.pro/hromada/climate>).

* У розрахунок включаються тільки суб'єкти господарювання приватної форми власності, тобто не беруться до уваги державні та комунальні підприємства, державні компанії, а також юридичні особи, які не є суб'єктами підприємницької діяльності (органи влади, громадські об'єднання, політичні партії та ін.).

Інтенсивність реєстрації нових суб'єктів у 2022 році в розрахунку на 10 тис. осіб населення була найвищою у Львівській і Хмельницькій міських громадах. У ВМТГ було зареєстровано більше ФОП, ніж в Івано-Франківській, Полтавській і Рівненській міських громадах, а підприємств — більше порівняно лише з Полтавською міською громадою.

Таблиця 7. Вживання новоствореного бізнесу у 2021–2023 роках, %

Міська громада	1 рік		3 роки	
	ФОП	Підприємства	ФОП	Підприємства
Вінницька	93,65	97,43	69,01	82,12
Івано-Франківська	90,86	95,08	68,48	85,85
Львівська	92,39	92,55	71,51	79,27
Полтавська	90,46	92,98	61,69	86,63
Рівненська	90,40	92,84	67,35	87,50
Хмельницька	91,36	96,70	62,10	89,96

Джерело: Платформа vKursi.pro (<https://vkursi.pro/hromada/climate>)

Рівень вживання новоствореного бізнесу в часовому проміжку 1 рік у ВМТГ з-поміж усіх громад-конкурентів у 2023 році був найвищим. Але в часовому проміжку 3 роки умови для підприємств були більш сприятливими в інших міських громадах, окрім Львівської, а щодо ФОП — лише Львівська міська територіальна громада випередила ВМТГ.

Вінниця бачить себе як упізнаване на мапі Європи місто, що є привабливим для бізнесу і людей. Порівняння з містами, які є потенційними конкурентами Вінниці в Центральній і Західній Європі, демонструє, що Вінниця має ряд переваг: **інтенсивність реєстрації нового і рівень вживання новоствореного бізнесу у ВМТГ є вищими порівняно із зіставними метрополіями в країнах — членах ЄС та у Великій Британії** (див. [Таблиці 8 та 9](#)). Водночас слід зважати на те, що європейські метрополії не є повністю тотожними міськими громадами, а також

мають місце суттєві відмінності між податковими й адміністративними системами України, Польщі, Чехії, Франції та Великої Британії⁹.

Таблиця 8. Інтенсивність реєстрації бізнесу у 2020 році, на 10 тис. осіб

Міська громада / Метрополія	Наявне населення		Реєстрація бізнесу	
	місто*, осіб	метрополія / громади, осіб	суб'єкти	на 10 тис. осіб
Вінниця (Україна)	-	391 071	3 969	101,5
Вроцлав (Польща)	674 132 (2023)	641 560	7 803	121,6
Познань (Польща)	546 859 (2021)	1 203 518	11 621	96,6
Острава (Чехія)	282 450 (2021)	1 200 539	9 023	75,2
Нансі (Франція)	104 260 (2021)	731 533	4 889	66,8
Пітерборо (Велика Британія)	216 300 (2021)	н/д	1320	61,0
Кельце (Польща)	183 885 (2022)	749 532	4 530	60,4
Катовіце (Польща)	280 190 (2022)	2 684 895	15 663	58,3

Джерело: Платформа vKursi.pro (<https://vkursi.pro/>); Eurostat (<https://ec.europa.eu/eurostat/data/>); LG inform (<https://lginform.local.gov.uk/reports>).

* За даними з відкритих джерел.

** Всі типи суб'єктів підприємництва згідно з vKursi.pro (<https://vkursi.pro/hromada/climate>).

Рівень виживання бізнесу у ВМТГ є помітно вищим, ніж в обраних для порівняння метрополіях у Польщі, Чехії, Франції та Великій Британії. Однак на цей показник можуть впливати складні процедури припинення бізнесу, а також значна кількість ФОП в Україні, які не є повноцінними бізнес-одиницями в розумінні ЄС та Великої Британії. Водночас навіть з урахуванням цих застережень рівень виживання бізнесу у ВМТГ є зрівняним з обраними для порівняння метрополіями в країнах — членах ЄС та Великої Британії.

Таблиця 9. Виживання бізнесу в часовому проміжку 3 роки, %

Міська громада* / Метрополія**	Рівень виживання бізнесу
Вінниця (Україна)	71,39
Нансі (Франція)	65,00
Острава (Чехія)	63,61
Вроцлав (Польща)	58,52
Познань (Польща)	58,50
Катовіце (Польща)	55,23
Пітерборо (Велика Британія)	54,60
Кельце (Польща)	49,21

Джерело: Платформа vKursi.pro (<https://vkursi.pro/>); Eurostat (<https://ec.europa.eu/eurostat/data/>); LG inform (<https://lginform.local.gov.uk/reports>)

* Дані для Вінницької міської громади подано станом на 2022 рік.

** Дані за європейськими метрополіями подано станом на 2020 рік; дані за Пітерборо — станом на 2019 рік.

Структура місцевої економіки за галузями та секторами. Структура економіки ВМТГ і сьогодні тяжіє до галузей і секторів, де домінує МСП. Попри

⁹ Наявні дані Eurostat дають змогу порівняти не міста, а metropolitan regions (метрополії). Згідно з визначенням Eurostat, metropolitan regions — наближена до міської громади одиниця адміністративного поділу, яка включає місто і зони маятникової міграції до нього з населенням не менше 250 тис. осіб. Повної відповідності міським громадам в Україні metropolitan regions не мають, але це переважно зони, пов'язані економічними зв'язками з головним містом.

те, що ВМТГ перебуває в центрі аграрного регіону, і це значною мірою зумовлює структуру її економіки, окрім харчової, у громаді наявні приладо- і машинобудування, легка промисловість, сфера ІТ та сфера гостинності.

У структурі промислового виробництва у ВМТГ виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів є найбільш розвиненою галуззю економіки. Виготовлення виробів із деревини, машинобудування також мають велику питому вагу (див. [Таблиця 10](#)).

Таблиця 10. Реалізація промислової продукції у 2023 році

Основні галузі промисловості	Обсяг реалізованої продукції*	
	тис грн	% реалізованої продукції
Промисловість¹⁰	37 779 345,1	100,0
Переробна промисловість:	28 990 117,3	76,7
<i>Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів</i>	<i>16 359 385,4</i>	<i>43,3</i>
<i>Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри й інших матеріалів</i>	<i>224 034,9</i>	<i>0,6</i>
<i>Виготовлення виробів із деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність</i>	<i>3 272 777,9</i>	<i>8,7</i>
<i>Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції</i>	<i>448 488,4</i>	<i>1,2</i>
<i>Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів</i>	<i>1 003 542,8</i>	<i>2,6</i>
<i>Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції</i>	<i>1 439 647,8</i>	<i>3,8</i>
<i>Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування</i>	<i>1 818 855,8</i>	<i>4,8</i>
<i>Машинобудування</i>	<i>3 469 564,7</i>	<i>9,2</i>
<i>Виробництво меблів, іншої продукції, ремонт і монтаж машин і устаткування</i>	<i>953 819,6</i>	<i>2,5</i>
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	8 222 862,6	21,8
Водопостачання, каналізація, поводження з відходами	566 365,2	1,5

Джерело: Головне управління статистики у Вінницькій області

* Без врахування податку на додану вартість та акцизу.

Концентрація суб'єктів підприємництва за галузями економіки. ВМТГ має добре диверсифіковану економіку, в основі якої є не лише переробна промисловість, а й транспорт і сфера ІТ. Подальше зростання добробуту громади можливе завдяки використанню потенціалу найбільш перспективних галузей і секторів економіки громади. З огляду на доходи¹¹ та зайнятість¹² сьогодні найбільшими драйверами економіки ВМТГ є харчова промисловість і сфера ІТ (див. [Таблиця 11](#)).

Найбільшою галуззю економіки громади є харчова промисловість (виробництво харчових продуктів і напоїв). Цю галузь представляють у ВМТГ **92 активних підприємства та 137 ФОП**. Підприємства галузі у 2022 році

¹⁰ До складу категорії «промисловість» входять: (1) добувна промисловість (у ВМТГ відсутня), (2) переробна промисловість, (3) постачання та розподіл електроенергії, (4) водопостачання, каналізація і відходи.

¹¹ Тут і далі аналіз результатів діяльності сегментів поданий на базі даних за 2022 рік.

¹² Підрахунок зайнятих включає штатних працівників підприємств, ФОП і їхніх найманих працівників.

згенерували сукупний чистий дохід 22,6 млрд грн, а ФОП — дохід 313,6 млн грн. Сумарна зайнятість у цій галузі сягнула майже 7 тис. осіб (див. [Додаток 1. Розвиток окремих галузей економіки у 2022 році](#)).

Найбільшим сегментом у галузі харчової промисловості є виробництво олії та тваринних жирів (7,7 млрд грн чистого доходу): у громаді є потужні підприємства цього профілю. Перероблення та консервування фруктів і овочів також генерує значний дохід — понад 2,2 млрд грн, виробництво інших харчових продуктів (какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів) — 2,3 млрд грн.

Хоч ВМТГ і є міською громадою, але вона є центром традиційно сільськогосподарського регіону, що позначається на структурі місцевої економіки. **Сектор сільського господарства у ВМТГ представлений 91 активним підприємством та 76 ФОП.** Підприємства цього сектора у 2022 році згенерували сукупний дохід 4,7 млрд грн, а ФОП — дохід 96,1 млн грн. Очевидно, що ці суб'єкти господарювання разом із сільськогосподарськими підприємствами області є базою для потужної харчової промисловості у ВМТГ. У секторі сільського господарства в громаді зайнято 2,3 тис. осіб.

Найбільша концентрація ФОП в економіці громади спостерігається в ІТ-секторі (комп'ютерному програмуванні, наданні інформаційних послуг і пов'язаних із ними видах діяльності). **У відповідних сферах діяльності у ВМТГ залучено 113 підприємств та 4 021 ФОП.** У 2022 році підприємства цього сектора сукупно згенерували 6,2 млрд грн чистого доходу, а ФОП — понад 4,7 млрд грн доходу. ІТ-сфера є другим за значенням сектором економіки ВМТГ. Загалом в ІТ-секторі зайнято 5,1 тис. осіб.

За кількістю суб'єктів господарювання одним із найбільших в економіці громади є сектор транспорту і логістики (вантажний автомобільний транспорт і складське господарство). **Діяльність у цих сферах у ВМТГ ведуть 163 підприємства (переважно у сфері складського господарства) та 451 ФОП (переважно у сфері транспорту).** Сукупний чистий дохід підприємств цього сектора у 2022 році становив 6,2 млрд грн (переважно у сфері складського господарства), а дохід ФОП — 445,2 млн грн (переважно у сфері транспорту). У відповідних сферах діяльності зайнято понад 4,6 тис. осіб.

Галузь виробництва машин та устаткування (електроустаткування), виробництва автотранспортних засобів та інших транспортних засобів є традиційною для ВМТГ, і в ній ведуть діяльність 61 підприємство та 22 ФОП. Сукупний чистий дохід підприємств цієї галузі у 2022 році становив понад 3,3 млрд грн, а дохід ФОП — 32,8 млн грн. У галузі зайнято понад 3,9 тис. осіб.

Галузь металообробки представлена 53 підприємствами та 82 ФОП. Підприємства галузі у 2022 році згенерували 2,2 млрд грн чистого доходу, а ФОП — 151,4 млн грн доходу. Загальна кількість зайнятих у галузі — 1,8 тис. осіб.

Галузь виробництва будматеріалів представлена 32 підприємствами і 35 ФОП. У 2022 році підприємства згенерували 536,7 млн грн чистого доходу, а ФОП — 30,5 млн грн доходу. У галузі зайнято понад 860 осіб.

Сектор будівництва, для якого галузь виробництва будматеріалів

служить сировинною базою, представлений потужно — 227 підприємств і 58 ФОП. Сукупний чистий дохід підприємств сектора у 2022 році сягнув 8,5 млрд грн (насамперед завдяки будівництву споруд); а ФОП — 51,6 млн грн доходу. У секторі будівництва залучено понад 5,1 тис. осіб.

Галузь легкої промисловості, яка також є традиційною для ВМТГ, представлена лише 22 підприємствами, але в галузі ведуть діяльність аж 142 ФОП. Сукупний чистий дохід підприємств галузі у 2022 році становив усього лише 213,3 млн грн, а ФОП згенерували зіставний з підприємствами дохід 206,0 млн грн. У галузі зайнято понад 1,1 тис. осіб.

Деревообробка та виробництво меблів представлені 41 підприємством (більшість ведуть діяльність у сфері лісопильного та стругального виробництва) і 149 ФОП. Разом підприємства галузі у 2022 році згенерували 4 млрд грн чистого доходу, а ФОП — понад 210,1 млн грн доходу. У галузі зайнято 1,8 тис. осіб. Виробництво меблів, порівняно з деревообробкою, має значно меншу вагу і представлене переважно ФОП.

Сектор гостинності (заклади тимчасового розміщення, ресторани та кафе, туристичні агентства) налічує 92 підприємства і традиційно значну кількість ФОП — 691. Підприємства сектора у 2022 році згенерували 160,6 млн грн чистого доходу, а ФОП згенерували 960,5 млн грн доходу. У секторі зайнято понад 3,7 тис. осіб.

Таблиця 11. Найбільші галузі та сектори за рівнем доходу і зайнятості¹³

	Кількість зайнятих	Дохід підприємств	Дохід ФОП
1 місце	Харчова промисловість (6 890 осіб або 6,8 % всіх зайнятих)	Харчова промисловість (22,6 млрд грн або 14,6 % сукупного доходу підприємств)	ІТ-сектор (4,7 млрд грн або 14,2 % сукупного доходу ФОП)
2 місце	ІТ-сектор (5 112 осіб або 5 % всіх зайнятих)	Будівництво (8,5 млрд грн або 5,5 % сукупного доходу підприємств)	Сфера гостинності (960,5 млн грн або 2,9 % сукупного доходу ФОП)
3 місце	Будівництво (5 066 осіб або 5 % всіх зайнятих)	Транспорт і складське господарство (6,25 млрд грн або 4 % сукупного доходу підприємств)	Транспорт і складське господарство (445,2 млн грн або 1,4 % сукупного доходу ФОП)
4 місце	Транспорт і складське господарство (4 579 осіб або 4,5 % всіх зайнятих)	ІТ-сектор (6,2 млрд грн або 4 % сукупного доходу підприємств)	Харчова промисловість (313,6 млн грн або 1 % сукупного доходу ФОП)
5 місце	Машино- і приладобудування (3 917 осіб або 3,8% всіх зайнятих)	Сільське господарство (4,7 млрд грн або 3,1 % сукупного доходу підприємств)	Оброблення деревини і виробництво меблів (210,1 млн грн або 0,6% сукупного доходу ФОП)

Джерело: ЄДР та ДСС (дані загреговані на платформі vKursi.pro); Головне управління ДПС у Вінницькій області.

Аналіз наявної структури економіки ВМТГ вказує на певні передумови для формування декількох галузевих кластерів, і це має стати пріоритетом розвитку економіки громади на 2024–2026 роки.

Кластеризація місцевої економіки дасть змогу сконцентрувати ресурси громади на перспективних напрямках, які мають найкращий потенціал для

¹³ У даних, що відображені в цій таблиці, не враховуються показники сфери торгівлі.

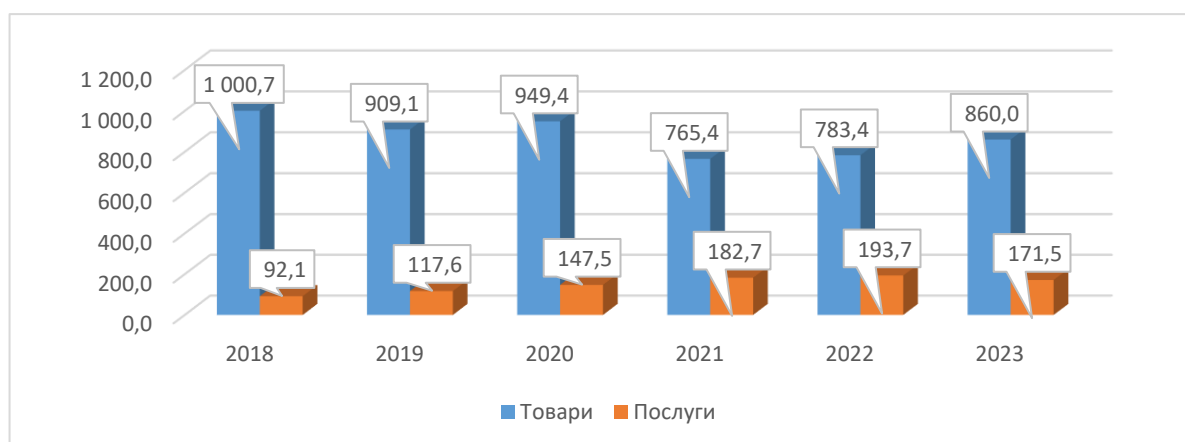
зростання. Так, сільське господарство сприяє розвитку харчової промисловості; розвинена деревообробка сприяє розширенню виробництва меблів; виробництво будівельних матеріалів є сировинною базою для будівництва; ІТ-сектор може допомогти з автоматизацією і цифровізацією всіх галузей і секторів; сфера гостинності створює умови для приваблення бізнесу і кадрів, розвитку бізнес-туризму, але й сама одночасно зростає в міру активізації внутрішнього попиту на послуги гостинності. **Упровадження такої моделі може суттєво прискорити зростання економіки ВМТГ.**

Експортний потенціал. Попри труднощі воєнного часу економіка ВМТГ зберігає свій експортний потенціал, це стосується як експорту товарів, так і експорту послуг.

Динаміка експорту товарів суб'єктів господарювання, що ведуть діяльність на території громади, була негативною у 2018–2021 роках. У цьому часовому проміжку відбулося скорочення експорту на 21,8 %, що імовірно пояснюється впливом пандемії COVID-19. Однак уже у 2022 році експорт товарів дещо зріс порівняно з довоєнним 2021 роком, а у 2023 році продемонстрував ріст на 9,9 % порівняно з 2022 роком (див. **Діаграма 2**). Загальний обсяг експорту товарів суб'єктами господарювання, що ведуть діяльність на території громади, у 2023 році становив 860,0 млн дол. США. **Зростання відбулось переважно завдяки збільшенню експорту сільськогосподарської продукції та продуктів харчової промисловості.**

Водночас динаміка експорту послуг суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на території громади, упродовж 2018–2022 років була позитивною, і у 2022 році експорт послуг сягнув 193,7 млн дол. США. Однак у 2023 році обсяг експорту послуг зменшився порівняно з 2022 роком на 11,4 % і становив 171,5 млн дол. США, що частково пояснюється скороченням експорту послуг суб'єктами господарювання, які ведуть діяльність у сфері телекомунікаційних, інформаційних і комп'ютерних послуг¹⁴.

Діаграма 2. Динаміка експорту товарів і послуг з ВМТГ, млн дол. США

Джерело: Головне управління статистики у Вінницькій області.

¹⁴ У грудні 2023 року «Львівський ІТ Кластер» оприлюднив результати дослідження ІТ Research Ukraine, згідно з яким у 2023 році очікувалось скорочення експорту послуг українськими ІТ-компаніями на 2,3–7,7 % порівняно з 2022 роком. Фактично таке скорочення мало місце у ВМТГ (–12,2 %), що може свідчити про деякі труднощі з отриманням нових замовлень українськими ІТ-компаніями на зовнішніх ринках і міграцію українських ІТ-компаній та фахівців у зв'язку із затягуванням війни в Україні.

Структура експорту товарів із ВМТГ загалом відповідає структурі промислового виробництва в економіці громади. Окрім сільськогосподарської продукції рослинного походження (37%), значну частку експорту у 2023 році становили жири і олія (30,6%) та готові харчові продукти (11,4%); деревина і вироби з деревини (9,2%); продукція машинобудування і електротехнічні вироби (3,7%) (див. **Таблиця 12**). Таким чином, експорт товарів суб'єктами господарювання, що ведуть діяльність на території ВМТГ, переважно орієнтований на товари з низькою доданою вартістю, і розширення експорту саме товарів з вищою доданою вартістю має стати важливим напрямом розвитку місцевої економіки.

Таблиця 12. Структура експорту товарів у 2023 році

Основні групи товарів	Експорт, тис дол. США	Частка в експорті, %	Динаміка, % до 2022 року
Живі тварини; продукти тваринного походження	31 397,8	3,7	60,5
Продукти рослинного походження	317 860,4	37,0	141,9
Жири та олії тваринного або рослинного походження	263 047,1	30,6	124,9
Готові харчові продукти	98 035,2	11,4	114,9
Мінеральні продукти	39,3	0	13,9
Продукція хімічної та пов'язаних із нею галузей промисловості	14 948,3	1,7	114,7
Полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них	2733,8	0,3	73,2
Шкури необроблені, шкіра вичищена	547,1	0,1	92,7
Деревина і вироби з деревини	78 761,3	9,2	73,7
Маса з деревини або інших волокнистих целюлозних матеріалів	941,5	0,1	90,4
Текстильні матеріали та текстильні вироби	1 365,5	0,2	12,0
Взуття, головні убори, парасольки	156,5	0	67,9
Вироби з каменю, гіпсу, цементу	563,9	0,1	85,7
Перли природні або культивовані, дорогоцінне або напівдорогоцінне каміння	283,0	0,1	62,2
Недорогоцінні метали та вироби з них	13 325,1	1,5	81,0
Машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання	31 410,5	3,7	63,7
Засоби наземного транспорту, літальні апарати, плаваючі засоби	401,0	0	59,3
Прилади та апарати оптичні, фотографічні	77,8	0,0	4,4
Різні промислові товари	3 912,3	0,5	108,4
Всього	860 030,5	100	109,9

Джерело: Головне управління статистики у Вінницькій області.

Структура експорту послуг суб'єктами господарювання, що ведуть діяльність на території громади, вирізняється значною часткою у сфері телекомунікації, комп'ютерних та інформаційних послуг, які становлять 89,1% загального обсягу експорту всіх послуг. Експорт усіх інших послуг, які надають

суб'єкти господарювання з громади, значно менший за обсягом (див. **Таблиця 13**). Зростання обсягу експорту послуг у сфері телекомунікаційних, інформаційних і комп'ютерних послуг упродовж 2018–2022 років свідчить про зростання ІТ-сектора та його значення для економіки ВМТГ, а отже, формування певних передумов для більш диверсифікованої та сталої економіки громади.

Таблиця 13. Структура експорту послуг у 2023 році

Основні види послуг	Експорт, тис дол. США	Частка в експорті, %	Динаміка, % до 2022 року
Послуги з переробки матеріальних ресурсів	4 621,3	2,7	59,3
Послуги з ремонту та технічного обслуговування, що не віднесені до інших категорій	к	к	к
Транспортні послуги	2 382,6	1,4	116,4
Послуги, пов'язані з подорожами	6 796,5	4,0	90,4
Послуги, пов'язані з фінансовою діяльністю	к	к	к
Роялті та інші послуги, пов'язані з використанням інтелектуальної власності	к	к	к
Послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги	152 841,2	89,1	87,8
Ділові послуги	2 433,9	1,4	253,1
Усього	171 541,1	100	88,6

Джерело: Головне управління статистики у Вінницькій області.

к — дані не оприлюднюються у зв'язку з виконання вимог Закону України «Про офіційну статистику» щодо забезпечення гарантії органів державної статистики щодо статистичної конфіденційності.

Загалом зростання частки послуг у структурі експорту свідчить про початок докорінної трансформації економіки громади та її поступове просування в напрямі формування більш сучасної диверсифікованої та збалансованої моделі. Це також указує на збільшення кількості та зростання активності суб'єктів господарювання, які ведуть діяльність у сферах економічної діяльності з вищою доданою вартістю.

ВМТГ має потенціал подальшого розвитку нарощування експорту послуг перш за все завдяки таким сферам, як транспортні та ділові послуги. Необхідні передумови для цього забезпечують вигідне географічне розташування, розвинута транспортна інфраструктура (залізниця, мережа автомобільних доріг і наявність аеропорту) та наявний у громаді людський потенціал.

Водночас проаналізовані дані щодо руху товарів указують на зростання в структурі експорту частки сільськогосподарської продукції та продукції харчової промисловості з одночасним зниженням частки продукції машинобудування, легкої промисловості та деревообробки. Ця тенденція може свідчити про низьку конкурентоздатність промислової продукції та недостатні зусилля для розвитку високотехнологічного виробництва у ВМТГ.

1.2.3. Інфраструктура підтримки підприємництва

Інфраструктура підтримки підприємництва на території ВМТГ перебуває на етапі становлення. Така інфраструктура станом на сьогодні включає

як доволі розвинені сегменти, спроможні задовольняти попит наявних суб'єктів МСП на відповідні послуги, так і ті, що тільки починають розвиватися. Наявна інфраструктура підтримки складається з різних об'єктів, організацій та установ, що пропонують різні види послуг і задовольняють певні потреби в системі відносин «влада для бізнесу», «бізнес для бізнесу», «громадськість для бізнесу»: (1) індустріальні парки; (2) громадські центри; (3) коворкінги; (4) навчально-освітні (тренінгові) центри; (5) бізнес-центри (торгово-розважальні, торгово-офісні, офісні центри); (6) бізнес-об'єднання та (7) профільні громадські формування, які опікуються питаннями розвитку підприємництва.

На території ВМТГ створені та функціонують чотири індустріальні парки. На сьогодні Вінниця є одним із лідерів серед міських громад України за напрямом формування і розвитку сучасної інфраструктури для розвитку промислового виробництва.

Таблиця 14. Індустріальні парки, які створені на території ВМТГ

Назва і основні характеристики	Профіль	Стан упровадження
Вінницький індустріальний парк (35,7 га, створено на 30 років)	Багатопрофільний індустріальний парк, основний профіль — агропереробка і харчова промисловість. Ініціатором створення парку є Вінницька міська рада; керуючою компанією — ТОВ «Юпарк». На території парку планується створити перший в Україні промисловий технопарк агропромислового спрямування — Volia Agri-Food Park Vinnytsia.	Зареєстрований у 2016 році. На земельній ділянці, де розташовано парк, розпочато підготовчі роботи.
Вінницький кластер холодильного машинобудування (19,3 га, створено на 30 років)	Спеціалізований індустріальний парк, основний профіль — холодильне обладнання, компоненти та вузли для холодильного обладнання. Ініціаторами створення парку є Вінницька міська рада та ПрАТ «Українська пивна компанія», керуючою компанією — ТОВ «Промислово-інвестиційна компанія», єдиним учасником — ТОВ «Грін Кул». Усі компанії належать до торгово-промислового холдингу «UBC Group».	Зареєстрований у 2017 році. На території парку розміщений і працює завод ТОВ «Грін Кул» з виробництва холодильного обладнання.
Вінтер Спорт (25 га, створено на 50 років)	Спеціалізований індустріальний парк, основний профіль — обладнання для зимових видів спорту. Ініціатором створення і єдиним учасником парку є ТОВ «ХЕД Вінниця»; керуючою компанією — ТОВ «ХЕД Україна». Обидві компанії належать до міжнародної корпорації «HEAD Group».	Зареєстрований у 2019 році. На земельній ділянці, де розташовано парк, розпочато будівництво заводу (на час війни будівельні роботи призупинено).
ВінІндастрі (13,1 га, створено на 30 років)	Багатопрофільний індустріальний парк, профіль — машинобудування і металообробка, будівельні і пакувальні матеріали, логістика та ін. Ініціатором створення парку є Вінницька міська рада, керуючою компанією — МКП «Вінницький фонд муніципальних інвестицій».	Зареєстрований у 2023 році. На земельній ділянці, де розташовано парк, розпочато будівництво двох заводів.

Назва і основні характеристики	Профіль	Стан упровадження
	Підписано меморандуми з чотирма інвесторами, що стали учасниками та цілком заповнили земельну ділянку, на якій розташовано індустріальний парк.	

На території ВМТГ діють щонайменше 8 коворкінгів, а також декілька громадських і навчальних (тренінгових) центрів. Діяльність переважної більшості таких об'єктів спрямована на задоволення потреб із самореалізації та розвитку членів громади, зокрема молоді, і цільову підтримку розвитку ІТ-сектора, туристичної галузі та сфери гостинності, надання робочого простору для індивідуальних підприємців і самозайнятих осіб.

При закладах вищої освіти, що працюють у ВМТГ, також створені декілька об'єктів інфраструктури підтримки підприємництва та науково-технічних розробок. Лідерами в цьому процесі є Вінницький національний технічний університет і Вінницький національний аграрний університет.

На території ВМТГ веде діяльність ціла мережа бізнес-об'єднань. Серед цих організацій найбільш відомі такі багатопрофільні об'єднання, як Вінницький Бізнес Клуб, Спілка підприємців «Стіна», Вінницький клуб ділових людей, а також галузеві асоціації — ІТ Асоціація Вінниці та Вінницька асоціація гостинності «ХлібСіль». На початковому етапі розвитку перебувають Вінницький кластер приладобудування та автоматизації (об'єднання підприємств машинобудівної та переробної промисловості, інших учасників), Агрокластер «Агровін» (об'єднання агровиробників і підприємств харчової промисловості). Серед інших у ВМТГ представлені національні бізнес-мережі, зокрема бізнес-спільноти «BOARD» і «CEO Club Ukraine».

Невід'ємною частиною інфраструктури підтримки підприємництва є Рада підприємців при Вінницькому міському голові. Цей консультативно-дорадчий орган із питань розвитку підприємництва в системі органів місцевого самоврядування започаткований у 2009 році і з того часу безперервно діє у ВМТГ.

На території ВМТГ сформувалася широка мережа торгово-розважальних, торгово-офісних, офісних і бізнес-центрів. Вони пропонують в оренду облаштовані офіси, комерційні приміщення різного формату і різних площ, торгові площі та приміщення для проведення ділових переговорів і різноманітних публічних заходів. Окремі бізнес-центри також пропонують аутсорсингові послуги з бухгалтерського, аудиторського та юридичного обслуговування. Бізнес-центри є важливою складовою бізнес-інфраструктури ВМТГ.

Таблиця 15. Послуги об'єктів інфраструктури підтримки підприємництва, що діють на території ВМТГ

Види послуг	Надавачі послуг
Захист прав і представництво інтересів підприємців	Бізнес-об'єднання, Рада підприємців при Вінницькому міському голові
Залучення підприємців до здійснення ДРП та	Рада підприємців при Вінницькому

формування місцевої політики розвитку підприємництва	міському голові, бізнес-об'єднання
Інформаційна та консультаційна підтримка підприємців, допомога в налагодженні ділового співробітництва (нетворкінг)	Бізнес-об'єднання, навчальні заклади, профільні бізнес-компанії
Навчальні програми для бізнесу та інші навчально-освітні (тренінгові) послуги	Бізнес-об'єднання, навчальні заклади, профільні бізнес-компанії
Маркетингові послуги, медіа та комунікаційна підтримка	Бізнес-об'єднання, профільні бізнес-компанії
Надання в оренду або тимчасове користування простору для роботи та співпраці, проведення публічних заходів і ділових зустрічей	Торгово-офісні центри, бізнес-центри, комунальні підприємства, навчальні заклади
Надання в оренду офісних і комерційних приміщень, торгових площ	Торгово-розважальні, торгово-офісні та офісні центри, бізнес-центри

Наявна інфраструктура підтримки підприємництва у ВМТГ пропонує можливості для проведення різноманітних публічних і навчально-освітніх заходів. На території ВМТГ діють також декілька сучасних установ, які функціонують у форматі коворкінгових просторів і пропонують комфортні умови для роботи, реалізації проєктів і спілкування. Діють декілька спеціалізованих громадських центрів, що пропонують безкоштовний простір для навчання молоді, фахівців ІТ-сектора. Зростання бізнес-активності створює вищий попит на подібні послуги в громаді.

Водночас у ВМТГ наявний брак комерційної інфраструктури різних спеціалізацій і класів. Серед основних прогалин інфраструктури підтримки підприємництва на території громади потребують уваги такі:

- відсутня інфраструктура підтримки новостворених суб'єктів господарювання (стартапів), а також мікро- і релокованого бізнесу, які мають обмежені можливості й потребують підтримки на ранніх етапах діяльності;
- недостатньо якісної інфраструктури для проведення публічних заходів, зокрема конференцій і форумів національного або міжнародного рівня (заходи такого масштабу проводяться в пристосованих приміщеннях);
- нерозвиненість мережі коворкінгових і навчально-освітніх (тренінгових) центрів — як фізичних локацій, так і змістовних навчальних програм із розвитку компетенцій і практичних навичок підприємців;
- бракує комерційних та офісних площ невеликого формату за доступною ціною, перш за все для задоволення потреб сегмента мікро- та малого бізнесу;
- не вистачає повноцінних офісних площ, зокрема бізнес-центрів класів В, В+, а бізнес-центри класу А взагалі відсутні;
- не вистачає якісних складських приміщень, практично відсутня пропозиція складських площ класів А та В (сьогодні відповідний попит здебільшого заміщають пристосовані приміщення).

Частину цих запитів має вирішити створення Інноваційно-технологічного парку «Кристал». Основним завданням для створення такого

об'єкта інфраструктури має стати локалізація відповідних сервісів і формування екосистеми для розвитку бізнесу та інновацій, зокрема для підтримки високотехнологічних і креативних індустрій. Інноваційно-технологічний парк має стати місцем зростання та масштабування бізнесу як у ВМТГ, так і Подільському регіоні загалом.

Будівництво і облаштування Інноваційно-технологічного парку «Кристал» триває, а перша його черга має бути введена в експлуатацію наприкінці 2024 року.

ІННОВАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПАРК «КРИСТАЛ»

Безперечно, зростання бізнес-активності означає зростання потреби у відповідних послугах, що здебільшого враховано в чинних стратегії та програмах розвитку ВМТГ. Особливий фокус на потребах МСП забезпечить кращі умови для розвитку цього сегмента, який є базою для подальшого розвитку економіки громади.

1.2.4. Людський капітал

Демографічна ситуація. Демографічна ситуація у ВМТГ є відносно сприятливою, оскільки населення громади не скорочується і включає значну частку молоді. Загальна чисельність населення у ВМТГ станом на 1 січня 2023 року становить 404,1 тис. осіб, з офіційно зареєстрованими внутрішньо переміщеними особами (ВПО) включно.

Дані щодо наявного населення Вінниці¹⁵ свідчать, що **понад 229 тис. осіб або майже дві третини (62,2 %) загальної чисельності населення міста становить населення працездатного віку.** З урахуванням ВПО та населення навколишніх населених пунктів, що входять до складу ВМТГ, чисельність населення працездатного віку є вищою.

¹⁵ Згідно з планом державних статистичних спостережень на відповідний рік статистична інформація щодо розрахунків (оцінок) чисельності постійного населення за статтю і віком формується станом на 1 січня відповідного року за такими адміністративно-територіальними одиницями: регіон, район (у цілому та за типом місцевості) та міста з чисельністю населення 100 тис. осіб і більше. Зазначена статистична інформація по територіальних громадах не розробляється.

Таблиця 16. Чисельність населення окремих вікових груп у 2022 році

Вікова когорта	Чисельність, осіб	Частка, %
Все населення	367 901	100%
Населення віком 0–15 років	60 251	16,4%
Населення віком 16–59 років	229 054	62,2%
Населення віком від 60 років	78 596	21,4%
Демографічне навантаження на осіб працездатного віку	706 ¹⁶	

Джерело: Головне управління статистики у Вінницькій області.

Вікова когорта 20–30 років не є чисельною в Україні загалом через значне скорочення народжуваності впродовж останніх 20 років, тому втримання молоді є однією з важливих задач соціально-економічного розвитку будь-якої громади. За даними ВМР, станом на 1 січня 2023 року у ВМТГ нараховувалось 100,1 тис. осіб, або близько 28 % загальної чисельності населення громади віком 14–35 років — це є високим показником для міських громад в Україні.

Значна частка молодого населення, зважаючи на нестачу молодих кадрів, є суттєвою перевагою ВМТГ. Водночас ВМТГ має докладати постійних зусиль для втримання цієї категорії населення: пропонувати можливості навчання, розвитку і самореалізації, забезпечувати комфортне середовище для проживання, створювати сучасну інфраструктуру — як послуг для бізнесу, так і послуг для мешканців громади загалом (зокрема для дозвілля, відпочинку та розваг).

Програми навчання, професійного розвитку (підвищення кваліфікації) і перекваліфікації мають обов'язково включати курси з навчання підприємництва. Важливим є завдання з розвитку інфраструктури підтримки підприємництва (інкубаторів, акселераторів, коворкінгів, навчальних центрів тощо), які є одним із чинників втримання активної молоді в громаді.

Стан ринку праці. Переважна більшість бізнесу у ВМТГ стикається з дефіцитом кваліфікованих кадрів. «Кадровий голод» є загальною проблемою всього бізнесу, що веде діяльність в Україні. При цьому не вистачає як кваліфікованих робітничих кадрів, так і працівників вищого кваліфікаційного рівня.

За даними Вінницької філії Вінницького обласного центру зайнятості, за 2023 рік понад 7,7 тис. осіб у ВМТГ мали статус безробітного, з них 5 868 осіб (75,4 %) — жінки, а в деяких професійних категоріях частка жінок зі статусом безробітних сягала 86–93 %.

Із майже 5,9 тис. вакансій за 2023 рік у ВМТГ було укомплектовано 3,5 тис. (60,2 %). Середня тривалість укомплектування вакансій становила 15 днів. При цьому найдовше шукають кваліфікованих робітників (22 дні) і технічних службовців (20 днів).

¹⁶ Характеристика вікової структури населення, яка вимірює співвідношення кількості населення непрацездатного віку до населення працездатного віку на 1 000 осіб.

Таблиця 17. Кількість облікованих шукачів роботи і вакансій у 2023 році

Назва професії (посади)	Всього шукали роботу, осіб	Осіб на обліку				Вакансій, одиниць	Укомплектовані вакансії, одиниць
		без статусу безробітного, осіб	зі статусом безробітного, осіб	з них жінки, осіб	з них жінки, %		
Законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі)	914	73	841	648	77	390	207
Професіонали	1 152	318	834	721	86	544	221
Фахівці	1 127	210	917	790	86	656	380
Технічні службовці	867	93	774	718	93	377	233
Працівники сфери торгівлі та послуг	1 635	242	1393	1097	79	1014	646
Кваліфіковані робітники сільського та лісового господарств, риборозведення та рибальства	354	62	292	255	87	240	211
Кваліфіковані робітники з інструментом	997	196	801	500	62	793	434
Робітники з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування та машин	990	272	718	244	34	887	559
Найпростіші професії	1 341	210	1131	835	74	991	658
Особи без професії	526	447	79	60	76	0	0
Усього	9 903	2 123	7 780	5 868	75	5 892	3 549

Джерело: Вінницька філія Вінницького обласного центру зайнятості.

Аналітика порталу Work.ua вказує про поступове відновлення ринку праці в Україні, яке попри те є нерівномірним як у географічному, так і галузевому вимірі. **Вінницька область у 2023 році належала до тих, де спостерігалась найвища конкуренція серед шукачів роботи.**

Воєнні дії в Україні змінили гендерний баланс на ринку праці: підприємства намагаються надавати традиційно «чоловічі» робочі місця жінкам. Роль жінок у бізнесі — як найманих працівниць, так і керівниць бізнесу — підвищується, і це один із важливих процесів трансформації економіки України.

Під час дії режиму воєнного стану на ринку праці різко зріс попит на студентів ЗВО та учнів ЗП(ПТ)О. Якщо кілька років тому студенти починали працювати під час навчання на 3–4 курсах, то сьогодні наявний попит і на першокурсників. З одного боку, для студентів і учнів це створює можливості навчання безпосередньо на практиці, з іншого — відволікає від здобуття якісної базової освіти, що згодом може позначитися на якості трудових ресурсів.

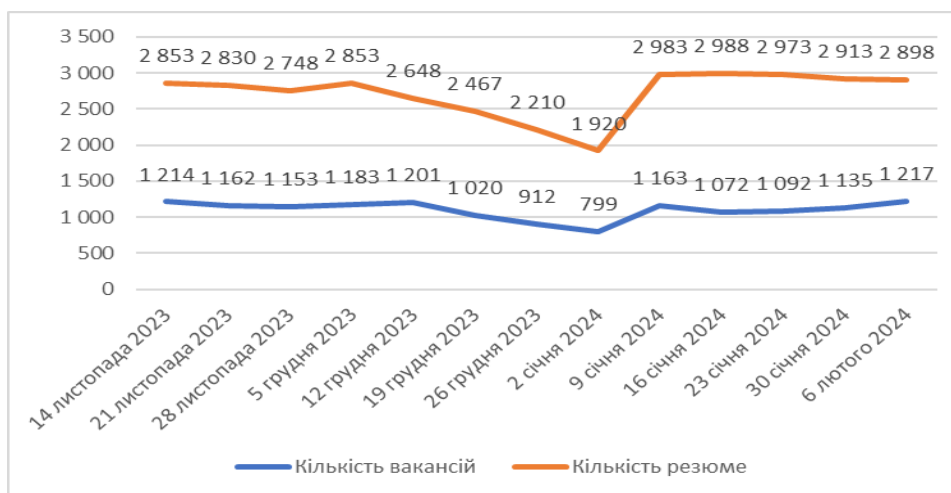
Новою категорією шукачів роботи, чисельність яких зростає в Україні впродовж останнього часу, стали демобілізовані та ветерани російсько-української війни. Така категорія шукачів має специфічні особливості й потреби. Поки що роботодавці здебільшого не готові створювати необхідні умови для демобілізованих і ветеранів, але у 2023 році кількість вакансій для ветеранів тільки

на Work.ua збільшилася на 133 %¹⁷.

Основним трендом на ринку праці є запит на підвищення компетенцій працівників (відповідну освіту, спеціальні технічні навички, англійську мову тощо). Згідно з даними порталу Work.ua, **кількість резюме у ВМТГ стабільно перевищує кількість вакансій**. Однак дуже часто кваліфікація шукачів роботи не відповідає вимогам роботодавців.

Отже, створення можливостей для працевлаштування демобілізованих і ветеранів російсько-української війни, що бажають повернутись до праці або опанувати нові спеціальності, так само як розширення можливостей для жінок навчатися нових професій або набувати нових навичок, може до певної міри компенсувати дефіцит кваліфікованої робочої сили.

Діаграма 3. Кількість вакансій і резюме у ВМТГ за 3 місяці*

Джерело: Платформа Work.ua (<https://www.work.ua>).

* Станом на 7 лютого 2024 року.

Станом на 7 лютого 2024 року, за даними порталу Work.ua, у ВМТГ було обліковано 3 283 вакансії (див. **Діаграма 3**), з них для ветеранів підходили 308 вакансій, а для людей з інвалідністю — 243 вакансії.

Таблиця 18. Кількість вакансій і рівень зарплати за категоріями*

Категорія	Вакансій, одиниць	Середня зарплата, грн	Категорія	Вакансій, одиниць	Середня зарплата, грн
Охорона, безпека (включає військовий рекрутинг)	929	13 156	ІТ, комп'ютери, інтернет	117	15 586
Сфера обслуговування	501	13 899	Маркетинг, реклама, PR	100	17 645
Робочі спеціальності, виробництво	470	17 082	Освіта, наука	88	14 544
Продаж, закупівля	411	19 740	Фінанси, банк	80	14 580
Транспорт, автобізнес	366	20 260	Краса, фітнес, спорт	73	13 364
Готельно-ресторанний бізнес, туризм	289	15 046	Дизайн, творчість	56	15 654
Медицина, фармацевтика	262	15 442	Сільське господарство, агробізнес	55	18 154
Адміністрація, керівництво середньої ланки	260	20 349	Управління персоналом, HR	35	17 313
Роздрібна торгівля	248	13 075	ЗМІ, видавництво, поліграфія	33	15 654

¹⁷ Майбутнє ринку праці: 13 ключових трендів у 2024 році (<https://www.work.ua/articles/analytics/3217/>).

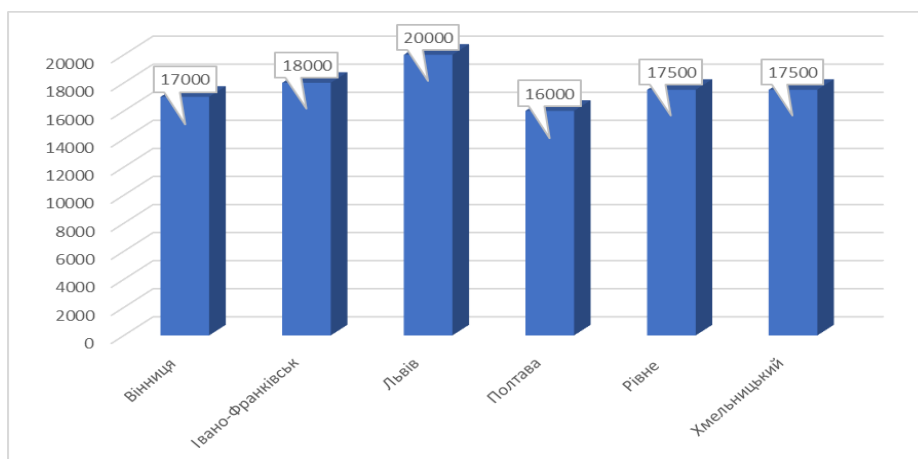
Логістика, склади, зовнішньоекономічна діяльність	215	16 437	Нерухомість	22	15 833
Телекомунікації та зв'язок	205	14 875	Юриспруденція	17	16 600
Бухгалтерія, аудит	160	15 144	Топменеджмент, керівництво вищої ланки	16	30 000
Секретаріат, діловодство	120	14 065	Страховання	13	17 500
Будівництво, архітектура	118	19 114	Культура, музика, шоу-бізнес	9	9 050
Середня зарплата по ВМТГ		16 268			

Джерело: Платформа Work.ua (<https://www.work.ua>).

* Станом на 7 лютого 2024 року.

Медіанна заробітна плата у ВМТГ, згідно з даними порталу Work.ua щодо вакансій за останні 3 місяці, — 17 000 грн. Порівняння рівня зарплат у міських громадах, які є конкурентами ВМТГ, указує на те, що медіанна заробітна плата¹⁸ у Вінницькій міській громаді вища, ніж у Полтавській, але є нижчою від інших громад-конкурентів (див. **Діаграма 4**).

Діаграма 4. Рівень зарплат у деяких міських територіальних громадах, грн

Джерело: Платформа Work.ua (<https://www.work.ua>)

Це може бути чинником, що зумовлює втрати частини кваліфікованих кадрів. Очевидно, що такий рівень заробітних плат не є конкурентним також порівняно із пропозицією роботодавців із країн — членів ЄС, тому відтік працівників, особливо жінок, зі спеціальностями, що мають попит у сусідніх країнах, залишатиметься негативним чинником на ринку праці ВМТГ.

1.2.5. Мережа навчальних закладів

ВМТГ є важливим освітнім центром регіону і формує кадровий резерв як для громади, так і для навколишніх територій. За даними Міністерства освіти України, на території ВМТГ діє розгалужена і добре розвинута мережа навчальних закладів: (1) **вищої освіти** — 5 університетів і 2 інститути державної форми власності, 1 заклад комунальної форми власності, 4 заклади приватної форми власності; (2) **фахової передвищої освіти** — 14 закладів, з яких 4 — заклади приватної форми власності; (3) **професійної (професійно-технічної)**

¹⁸ Медіана — значення в ряду ранжованих даних, де значення половини чисел більші за медіану, а значення іншої половини — нижчі. Наприклад, медіаною для 2, 3, 3, 4, 5, 7 і 10 буде 4.

освіти — 11 закладів (всі державної форми власності).

Навчальні заклади, що діють на території ВМТГ, займають активну позицію щодо власного розвитку та участі в житті громади, зокрема вони оптимізують навчальні програми, залучають ресурси для облаштування навчальних майстерень і лабораторій, розробляють та впроваджують різноманітні проекти та ініціативи, налагоджують та підтримують зв'язки з місцевим бізнесом і міською владою.

Водночас у системі освіти ВМТГ спостерігається певний дисбаланс: **студентів закладів вищої освіти значно більше, ніж студентів закладів фахової передвищої освіти та учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти**, незважаючи на істотний попит саме на робітничі професії. При цьому, контингенти закладів вищої освіти становлять 26,3 тис. осіб, а закладів фахової передвищої освіти та закладів професійної (професійно-технічної) освіти разом – 13,4 тис. осіб, тобто вдвічі менше (див. [Таблиця 19](#)).

Таблиця 19. Контингенти навчальних закладах, що працюють на території ВМТГ, у 2022–2023 навчальному році

Тип закладів	Студентів / учнів, осіб
Заклади вищої освіти	26 270
Заклади фахової передвищої освіти	8 844
Професійно-технічні навчальні заклади	4 579

У ЗВО є можливості для отримання освіти за широким спектром спеціальностей: технічних, гуманітарних, фінансових і управлінських тощо. Це створює передумови для задоволення потреб у кадрах, які наявні у суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на території ВМТГ. Однак, необхідним є наближення освітніх програм таких закладів до реальних потреб бізнесу, підвищення їх адаптивності до появи нових технологій. Також важливим є формування системи дієвої дуальної освіти, для чого вже зроблені перші кроки і для чого потрібні послідовні зусилля як навчальних закладів, так і бізнесу.

У ЗФПО створено можливості для здобуття освіти у сфері фінансів, обліку і аудиту, торгівлі, товарознавчої експертизи, митної справи тощо. Такі спеціальності є кадровою базою для поповнення адміністративних підрозділів діючих суб'єктів господарювання, однак не задовольняє їхніх потреб у кадрах за технічними спеціальностями.

У ЗП(ПТ)О значна увага приділяється спеціальностям, пов'язаними з харчовими технологіями, виробництвом і обслуговуванням електро- та електромеханічних приладів, металообробкою, будівництвом, а також підготовці кадрів для сфери гостинності та побутового обслуговування. Водночас, нечисельний контингент закладів професійної (професійно-технічної) освіти не дає достатньої кількості кадрів для бізнесу. Такі заклади активно співпрацюють з бізнесом для організації практики своїх учнів, а також залучають грантові, бюджетні і приватні кошти для оновлення матеріально-технічної бази.

Крім того, ЗВО, які працюють у ВМТГ, також створюють підрозділи, метою яких є навчання підприємницьким навичкам, професійному зростанню та

консолідації зусиль освіти і бізнесу (див. [Таблиця 20](#)).

Таблиця 20. Ініціативи закладів вищої освіти у взаємодії з бізнесом чи для задоволення потреб бізнесу

Назва закладу	Підрозділи та інші інструменти щодо консолідації освіти і бізнесу
Вінницький національний технічний університет	Центр розвитку кар'єри та неперервної освіти, Центр ветеранського розвитку, Науково-виробнича лабораторія компанії SIMENS
Вінницький національний аграрний університет	Центр підтримки технологій та інновацій, Інноваційна науково-практична платформи "Агрохаб"
Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського	Інноваційно-дослідницький центр "Бізнес-парк"
Донецький національний університет ім. В. Стуса	Хмельницька філія "Бізнес-інноваційний центр "ДонНУ-Поділля", Рада роботодавців, Електронний сервіс з працевлаштування "Синергія Успішних"
Вінницький фінансово-економічний університет	Бюро працевлаштування
Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету	Бізнес-школа ВТЕІ ДТЕУ, Ресурсний центр зі сталого розвитку, Центр розвитку кар'єри
Вінницький інститут конструювання одягу та підприємництва	Відділ (бюро) сприяння працевлаштуванню випускників та студентів

Робота наявної у ВМТГ мережі навчальних закладів потребує додаткової уваги в напрямі координації формування замовлення на певні спеціальності і професії. Таке замовлення має бути спрямоване на усунення дисбалансів на місцевому ринку праці. Перш за все, уваги потребує система професійної (професійно-технічної) освіти, яка зараз перебувають на етапі трансферу до органів місцевого самоврядування. Саме підтримка розвитку професійних (професійно-технічних) навчальних закладів є особливо важливим напрямом докладання зусиль для забезпечення суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на території ВМТГ, кваліфікованими робітничими кадрами.

1.2.6. Завдання з розвитку підприємництва

З огляду на проаналізований вище стан розвитку підприємництва у ВМТГ міська рада ставить перед собою такі основні завдання у сфері розвитку МСП на території громади:

1. Розвиток інфраструктури підтримки підприємництва, зокрема забезпечення інкубування новоствореного та формування умов для розвитку наявного бізнесу: реалізація цього завдання полягає у створенні нових об'єктів інфраструктури, які забезпечать функціонування динамічної мережі надавачів послуг для суб'єктів МСП, насамперед мікро- і малих підприємств.

2. Покращення бізнес-клімату та спрощення системи місцевих регулювань: реалізація цього завдання полягає в повноцінному виконанні вимог законодавства щодо державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності, систематичному перегляді чинних регулювань і залученні бізнесу та громадськості до здійснення ДРП органами місцевого самоврядування ВМТГ на правах її повноправного учасника.

3. Популяризація підприємництва та сталих практик ведення бізнесу, підвищення рівня компетенцій і поширення необхідних для ведення бізнесу навичок: реалізація цього завдання здійснюватиметься шляхом популяризації підприємництва, розвитку навичок з ефективного ведення бізнесу, посилення спроможності бізнес-об'єднань, застосування в господарській практиці підходів «циркулярної» і «зеленої» економіки, стимулювання використання ВДЕ.

4. Покращення доступу до фінансових ресурсів для започаткування і розвитку бізнесу: реалізація цього завдання полягає в розширенні системи місцевої фінансової підтримки суб'єктів МСП завдяки впровадженню нових ефективних видів цільової підтримки, поширенню навичок підприємців щодо залучення грантових ресурсів та у співфінансуванні за рахунок коштів бюджету ВМТГ участі місцевих МСП у державних і міжнародних грантових програмах.

5. Підтримка розвитку експортного потенціалу суб'єктів МСП та їх виходу на нові ринки: це завдання реалізовуватиметься шляхом сприяння суб'єктам МСП в налагодженні ділових зв'язків із бізнесом країн — членів ЄС, просуванні товарів і послуг на нові ринки — як внутрішні, так і зовнішні.

6. Сприяння взаємодії різних галузей і секторів бізнесу та налагодженню співробітництва суб'єктів МСП, зокрема в межах галузевих кластерів та інших об'єднань підприємців, поєднання їх господарських можливостей для реалізації спільних інтересів: це завдання реалізовуватиметься шляхом підтримки формування і розвитку кластерів у пріоритетних галузях економіки й активізації системи комунікацій у середині бізнес-середовища ВМТГ.

7. Активізація комунікацій і розвитку партнерства між бізнесом, та освітньою сферою: це завдання реалізовуватиметься шляхом налагодження співробітництва між промисловими підприємствами й іншими суб'єктами господарювання ВМТГ та ЗВО, ЗФПО, ЗП(ПТ)О, що працюють у громаді, задля забезпечення підготовки кваліфікованих кадрів відповідно до потреб МСП.

1.2.7. Функціональний зв'язок Програми з попередніми програмами розвитку МСП ВМТГ

Програма перебуває в тісному функціональному зв'язку з попередніми програмами у сфері розвитку МСП — Програмою посилення конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва міста Вінниці на 2017–2020 роки, Програмою розвитку малого та середнього підприємництва ВМТГ на 2021–2023 роки (див. [Додаток 2. Взаємозв'язок результатів виконання попередніх програм з питань розвитку МСП із пріоритетами та заходами Програми на 2024–2026 роки](#)). Зокрема, Програма містить заходи, які є логічним продовженням реалізованої діяльності та досягнутих результатів у межах попередніх програм із питань розвитку МСП за такими напрямками, як:

- формування галузевих кластерів;
- навчально-освітня підтримка;
- інформаційна підтримка;
- перегляд місцевого регуляторного середовища;
- фінансова підтримка суб'єктів МСП;
- розвиток інфраструктури підтримки підприємництва;
- підтримка релокованого бізнесу.

1.2.8. Аналіз нормативно-правової бази

Програма підготовлена на підставі положень законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні», «Про адміністративні послуги», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» та інших нормативно-правових актів.

Програма узгоджується з Концепцією інтегрованого розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року і є логічним продовженням реалізації попередньої Програми розвитку малого та середнього підприємництва Вінницької міської територіальної громади на 2021–2023 роки з урахуванням актуальних проблем і завдань, які потребують вирішення станом на сьогодні, та найбільш гострих потреб розвитку сектора МСП.

Програма узгоджується з іншими стратегічними та програмними документами ВМТГ, зокрема зі Стратегією розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року (Стратегією 3.0), Декларацією про Зелений курс Вінниці (Зеленим курсом Вінниці).

1.2.9. Опис успішних прикладів

При підготовці Програми було здійснено аналіз досвіду реалізації програм розвитку МСП в інших міських територіальних громадах України, зокрема в містах обласного значення Львові, Києві, Хмельницькому, Тернополі, Івано-Франківську, Рівному, Полтаві, Запоріжжі, Миколаєві, у містах районного значення Коломиї та Калуші Івано-Франківської області. За результатами здійсненого аналізу відібрано і проведено узагальнення найкращих прикладів розвитку підприємництва з використанням різноманітних інструментів підтримки.

У місті **Києві** передбачено створення і публікацію на Єдиному вебпорталі бази даних іноземних підприємців, які мають намір співпрацювати з підприємцями м. Києва, та постійну актуалізацію інформації на ньому. Передбачено також упровадження європейських стандартів у сфері дозвільної системи шляхом наповнення інформаційної онлайн-служби для підприємців із можливістю отримання переліку всіх документів дозвільного характеру і ліцензій, необхідних для відкриття різних видів бізнесу («віртуальний бізнес-центр»).

У місті **Львові** передбачено (1) надання фінансової підтримки для підприємців, зокрема у формі ваучерів і компенсацій / грантів, також приділяється увага (2) підтримці стартапів шляхом створення венчурного фонду, (3) підтримці започаткуванню соціальних підприємств і (4) розвитку професійно-технічної освіти, (5) проведенню навчальних програм з основ підприємництва серед молоді та жінок і (6) впровадженню навчальних курсів з екологічного, аграрного і експортоорієнтованого підприємництва.

У місті **Хмельницькому** надається (1) фінансова підтримка реалізації відібраних на конкурсних засадах підприємницьких бізнес-ініціатив і стартапів, а також (2) підтримка кластерних ініціатив і діяльності інших об'єднань бізнесу.

У місті **Тернополі** в якості одного з пріоритетів (1) здійснюються заходи із залучення до підприємницької діяльності учасників бойових дій і внутрішньо переміщених осіб, у межах завдання «Фінансова та інвестиційна підтримка малого та середнього підприємництва, ресурсне забезпечення» (2) передбачено оновлення електронної бази даних вільних земельних ділянок і приміщень для започаткування бізнесу.

У місті **Рівному** з метою підтримки місцевих крафтовиків / виробників надається (1) фінансова допомога в розробленні та промоції власної вебсторінки на засадах співфінансування 50/50 для створення ними конкурентних інтернет-ресурсів, (2) стимулювання продажів їх продукції, а також надається (3) часткова компенсація суб'єктам підприємництва витрат на участь у міжнародних виставках і проведення виставок місцевих виробників товарів / послуг.

У місті **Запоріжжі** планується провести перегляд чинних регуляторних актів із метою зниження адміністративних витрат суб'єктів підприємницької діяльності та міської влади на виконання регулювань. Також передбачено електронізацію адміністративних послуг для бізнесу і сертифікацію послуг ЦНАПів відповідно до стандартів ISO 9000. Окремо планується створення (1) публічного електронного реєстру вільних земель і сформованих земельних ділянок, які можуть бути надані в оренду / передані у власність; (2) публічного електронного реєстру об'єктів нерухомості (будівель, споруд, приміщень), які можуть бути надані в оренду / передані у власність; (3) «ресурсної карти» міста для підприємництва — спеціальної електронної карти з позначенням інформації, корисної для підприємництва (об'єктів інфраструктури, незавершеного будівництва, нерухомого майна, вільних земельних ділянок різних форм власності тощо).

У місті **Калуші** особлива увага приділяється (1) налагодженню тісної взаємодії та партнерства міської влади із бізнес-середовищем, (2) фінансуються заходи з публічного обговорення проєктів регуляторних актів у вигляді громадських обговорень, громадських слухань, круглих столів тощо, здійснюється (3) фінансова підтримка підприємницьких бізнес-ідей (стартапів) і застосовується така форма підтримки, як (4) співфінансування участі підприємців у грантах, проєктах, вітчизняних та міжнародних програмах.

У місті **Полтава** особлива увага приділяється (1) покращенню комунікацій міської влади з бізнесом громади за допомогою різних інформаційних інструментів,

(2) інформуванню про різні види фінансової допомоги і підтримки, (3) проведенню інформаційно-освітніх заходів щодо можливостей залучення грантових, кредитних коштів, підготовки та подання заявок на отримання грантів.

У місті **Миколаєві** в межах реалізації Програми розвитку малого і середнього підприємництва за минулі періоди надавалася (1) підтримка студентським стартапам міжвузівського «Студентського бізнес-інкубатора», а також здійснювалися (2) заходи з налагодження співробітництва між промисловими підприємствами і навчальними закладами з метою підвищення якості практичної підготовки кваліфікованих кадрів для потреб МСП.

При підготовці Програми використано наявні найкращі практики та інструменти підтримки підприємництва, що довели свою ефективність, зокрема практики (1) ваучерної підтримки суб'єктів МСП, (2) підтримки реалізації бізнес-ідей (стартапів), (3) налагодження комунікації між міською владою і бізнес-середовищем, (4) проведення інформаційно-консультаційних заходів і (5) реалізації навчальних програм для різних цільових груп (молоді, жінок, підприємців-початківців) з основ ведення підприємницької діяльності, екологічного підприємництва, (6) стимулювання залучення фінансових ресурсів місцевим бізнесом, а також (7) налагодження співпраці бізнесу і навчальних закладів із метою покращення якості підготовки кваліфікованих кадрів для потреб МСП.

1.2.10. Визначення напрямку

При розробленні Програми було враховано базові положення та ключові напрями, закладені в таких документах: (1) Державній стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки, (2) національних пріоритетах щодо розвитку МСП, визначених Законом України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні», (3) Національній стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, (4) Стратегії збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2027 року, (5) Концепції інтегрованого розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року, (6) Стратегії розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року (Стратегії 3.0), (7) Декларації про Зелений курс Вінниці та Дорожній карті заходів Вінницької міської територіальної громади для реалізації Зеленого курсу Вінниці.

Також було враховано міжнародні та європейські принципи і пріоритети, визначені в Цілях сталого розвитку ООН та Акті про малий бізнес для Європи (Small Business Act for Europe).

Зазначені документи визначають розвиток і підтримку МСП в якості ключового пріоритету в діяльності органів місцевої влади, що має зосереджуватися на виконанні таких завдань:

– **підтримка МСП за допомогою** фінансових інструментів, поліпшення умов функціонування, створення сприятливого середовища для започаткування і ведення підприємницької діяльності, спрощення та покращення регуляторного середовища, підтримки підприємницької діяльності жінок;

– **формування підприємницької культури** завдяки поглибленню та масштабуванню навчання як зайнятих у бізнесі, так і охочих започаткувати власну справу, покращенню сприйняття підприємницької діяльності в суспільстві, розширенню інформаційної та освітньої мережі підтримки підприємництва в малих містах і сільській місцевості;

– **допомога підприємцям, які прагнуть вийти на нові ринки збуту**, шляхом поширення необхідної інформації та надання їм практичної допомоги в пошуку нових ринків, сприяння налагодженню ділових контактів і комерційних зв'язків із суб'єктами МСП закордонних країн та міжнародними інституціями;

– **розвиток бізнес-інфраструктури**: бізнес-інкубаторів, коворкінг-центрів, центрів підтримки бізнесу, стартап-центрів тощо.

Ці базові пріоритети було закладено у функціональну структуру Програми при визначенні її мети та розробленні її завдань і заходів.

1.3. Мета Програми

Метою Програми є **побудова цілісної системи розвитку підприємництва**, зокрема малого і середнього, на території Вінницької міської територіальної громади завдяки комплексу інструментів підтримки започаткування, розвитку і масштабування підприємницької діяльності, а також популяризації та заохочення підприємництва.

1.4. Пріоритетні завдання Програми

Завдання Програми спрямовані на реалізацію основних пріоритетів державної політики у сфері розвитку МСП, європейських принципів розвитку малого бізнесу та окремих стратегічних напрямів (намірів, пріоритетів), а також завдань КІРМ 2030 і Стратегії 3.0 та цілей Зеленого курсу Вінниці.

Програма включає шість пріоритетних завдань (напрямів діяльності та наскрізних тем розвитку підприємництва):

1. Формування галузевих кластерів.
2. Безпечне екологічне середовище для громади.
3. Нарощування людського капіталу.
4. Сприятливі політика та регулювання.
5. Доступні фінансові ресурси.
6. Розвинена інфраструктура підтримки.

При виробленні пріоритетних завдань було враховано наявні проблеми реалізації місцевої політики розвитку МСП та найбільш актуальні потреби підприємницького сектора і територіальної громади у сфері розвитку місцевої економіки.

1.5. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, строки та етапи виконання Програми

Для досягнення мети Програми, вирішення зазначених вище проблем і виконання першочергових завдань у сфері розвитку МСП пріоритетні завдання

Програми організовано у шість основних пріоритетних завдань (напрямів діяльності та наскрізних тем розвитку підприємництва).

Напрямок **«Формування галузевих кластерів»** включає заходи, спрямовані на інфраструктурне, адміністративне, навчально-освітнє та інформаційно-аналітичне забезпечення і підтримку розвитку кластерів у пріоритетних галузях економіки.

Напрямок **«Безпечне екологічне середовище для громади»** включає заходи, які передбачають дослідження стану і можливостей створення «зелених» робочих місць в економіці ВМТГ, проведення серії навчальних тренінгів щодо реалізації в господарській діяльності підходів «циркулярної» економіки (зокрема щодо поводження та переробки промислових відходів) і надання часткової компенсації витрат на придбання обладнання для виробництва електроенергії з ВДЕ суб'єктам мікро-, малого та середнього підприємництва за рахунок коштів бюджету ВМТГ.

Напрямок **«Нарощування людського капіталу»** включає заходи, спрямовані на навчально-освітню підтримку розвитку підприємницьких навичок, покращення взаємодії бізнесу та ЗВО, ЗФПО і ЗП(ПТ)О з метою підвищення якості підготовки професійних кадрів для потреб МСП, інформаційно-освітнє забезпечення безбар'єрності та доступності до об'єктів торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування.

Напрямок **«Сприятливі політика та регулювання»** включає заходи, спрямовані на (1) розширення фінансової підтримки суб'єктів МСП, (2) покращення регуляторного середовища для ведення бізнесу і зменшення витрат МСП на виконання (дотримання) місцевих регуляторних актів, (3) залучення МСП до здійснення регулювання господарських відносин як повноправного учасника державної регуляторної політики, (4) вироблення концептуальних засад посилення конкурентоспроможності економіки ВМТГ.

Напрямок **«Доступні фінансові ресурси»** включає заходи, спрямовані на (1) продовження застосування наявних інструментів фінансової підтримки (зокрема часткової компенсації ЄСВ роботодавцям за новостворені робочі місця, часткової компенсації відсотків за залученими кредитами суб'єктам малого та середнього підприємництва за рахунок коштів бюджету ВМТГ) і (2) запровадження нового інструмента фінансової підтримки — семи різних видів ваучерів на: послуги із сертифікації (отримання свідоцтв) товарів для експорту, участь у ярмарково-виставкових заходах, маркетингові послуги, співфінансування участі в державних грантових програмах, капітальні інвестиції (обладнання) у пріоритетних галузях економіки, ІТ-рішення для бізнесу, започаткування бізнесу демобілізованими та ветеранами російсько-української війни і членами їхніх сімей, налагодження виробництва продукції подвійного призначення, а також проведення серії навчальних тренінгів із пошуку і залучення грантових коштів для започаткування та розвитку бізнесу, підготовки заявок для участі в конкурсах на отримання державних грантів і грантів міжнародних донорських організацій.

Напрямок **«Розвинена інфраструктура підтримки»** включає заходи, спрямовані на: (1) формування розгалуженої інфраструктури підтримки підприємництва на території ВМТГ шляхом створення необхідних об'єктів

інфраструктури (зокрема створення на базі центрального «Прозорого офісу» консультативного центру «Офіс підприємця», міського Центру розвитку підприємництва, бізнес-інкубатора для підтримки релокованого бізнесу і стартапів, конференц-центру для бізнесу та коворкінгу для мікро- і малого бізнесу); (2) дослідження потреб МСП (зокрема мікро- та малого бізнесу) в офісних і торгово-складських приміщеннях різного формату для ведення господарської діяльності в різних галузях (сферах) підприємництва; (3) налагодження співпраці з Офісом (представництвом) Вінниці в столиці ЄС Брюсселі (Бельгія) та EU Business Hub за напрямом підтримки суб'єктів МСП; (4) створення цифрового застосунку про бізнес, що веде діяльність на території ВМТГ, та перелік його товарів і послуг; (5) забезпечення функціонування, вдосконалення та інформаційне наповнення телеграм-каналу для місцевого ділового середовища «City4Business» (С4В); (6) організаційну та адміністративну підтримку здійснення торгових місій і бізнес-візитів суб'єктів МСП за кордон.

Реалізація пріоритетних заходів Програми здійснюється із залученням усіх зацікавлених у партнерстві сторін: виконавчих органів міської ради з установами, організаціями, бізнес-об'єднаннями та ЗВО і навчальними закладами, що діють на території ВМТГ.

Фінансування заходів Програми буде здійснюватися за рахунок коштів бюджету Вінницької міської територіальної громади в межах видатків, передбачених на відповідний фінансовий рік, коштів державного бюджету, залучених коштів міжнародних організацій і фондів підтримки підприємництва, власних коштів юридичних та фізичних осіб — співвиконавців Програми, вкладів вітчизняних та іноземних інвесторів, інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством. Плановий обсяг фінансування заходів Програми затверджується щорічно та відображається в затвердженому сесією міської ради бюджеті ВМТГ на відповідний рік.

1.6. Зв'язок зі стратегічними документами розвитку Вінницької міської територіальної громади, Вінницької області і держави

Програма розвитку малого та середнього підприємництва Вінницької міської територіальної громади на 2024–2026 роки є наступницею Програми розвитку малого та середнього підприємництва Вінницької міської територіальної громади на 2021–2023 роки і її логічним продовженням з урахуванням наявних потреб розвитку МСП. Програма містить більш деталізоване планування цілей і завдань із розвитку МСП у ВМТГ, з узгодженням із пріоритетними напрямками, завданнями та заходами, визначеними:

- Концепцією інтегрованого розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року (КІРМ 2030);
- Стратегією розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року (Стратегією 3.0);
- Декларацією про Зелений курс Вінниці (Зеленим курсом Вінниці);
- Стратегією збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на

період до 2027 року;

– Державною Стратегією регіонального розвитку на період до 2027 року, національними пріоритетами у сфері розвитку МСП;

– Національною Стратегією зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року.

Програма базується також на принципах і пріоритетах, визначених в Акті з питань малого бізнесу для Європи (Small Business Act for Europe).

Взаємозв'язки Програми з документами, які визначають стратегічні наміри та цілі, а також пріоритетні напрями розвитку ВМТГ, зображено на схемі **Додатку 3. Дерево цілей, пріоритетів і завдань економічного розвитку ВМТГ.**

1.6.1. Зв'язок між Програмою та Концепцією інтегрованого розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року

Напрями діяльності (пріоритетні завдання та наскрізні теми розвитку підприємництва), а також заходи Програми повною мірою відповідають Концепції інтегрованого розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року і знаходять своє відображення в таких візіях, стратегічних цілях і проєктах розвитку:

– стратегічні наміри: **«Конкургентоспроможне українське місто на мапі східної Європи»**, **«Диверсифікація економіки міста»**, **«Нарощування людського капіталу»**, **«Формування креативної економіки міста»**, **«Дерегуляція та стимулювання розвитку бізнесу»** (легкість переходу від бізнес-ідеї до власного бізнесу; створення конкурентних переваг відкриття / перенесення бізнесу саме у Вінницю; Вінниця як місто, у якому все вдається значно легше і швидше);

– стратегічні цілі: **«Перегляд регуляторної політики»** (ефективне регулювання задля зменшення процедурних бар'єрів функціонування і розвитку бізнесу, зміцнення ідеології впровадження сервісної функції органів контролю та їхніх аналогів), **«Широке залучення кредитного ресурсу для швидкого масштабування успішного бізнесу»** (створення взаємовигідних умов співпраці муніципалітету і бізнесу, фінансова підтримка розвитку бізнесу через різноманітні місцеві фінансові інструменти).

1.6.2. Зв'язок між Програмою та Стратегією розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року (Стратегією 3.0)

Напрями діяльності (пріоритетні завдання та наскрізні теми розвитку підприємництва), а також проєкти / заходи Програми повною мірою відповідають Стратегії розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року (Стратегії 3.0) і знаходять своє відображення у **візії «Європейська комфортна міська громада»** та стратегічних пріоритетах і цілях розвитку.

1. **«Цифровізація муніципального простору»**. Ціль: «Сервіси та послуги громадянам». Стратегічні проєкти / заходи: «Створення та розвиток нових електронних сервісів», «Розвиток відкритих даних».

2. **«Інтегрована громада: якісні і доступні муніципальні послуги для всіх»**. Ціль: «Якісна та інклюзивна освіта, посилення зв'язку системи освіти з потребами бізнесу». Стратегічні проєкти / заходи: «Оновлення дидактичних матеріалів та

обладнання для навчально-освітніх закладів», «Проведення тематичних освітніх заходів для поширення нових методик і технологій в освіті та набуття нових вмінь і навичок, організації навчального процесу та навчання впродовж життя», «Запровадження оновлених підходів до професійної орієнтації учнівської молоді».

3. **«Муниципальні інвестиції»**. Ціль: «Інвестиції в розвиток об'єктів інфраструктури підтримки бізнесу та туризму». Пріоритетні завдання: «Розбудова базової інфраструктури послуг», «Поліпшення бізнесового середовища шляхом створення умов для полегшення започаткування та ведення бізнесу у важливих сферах економіки» (зокрема в агросекторі, ІТ-сфері, туристичній галузі), «Створення середовища для започаткування і підтримки бізнесу, його комунікації з науковою та освітньою сферами міста», «Продукування нових підходів у бізнесових процесах, виробництві та наданні послуг».

4. **«Зелена економіка та смарт-спеціалізація»** (підвищення комфортності умов для ведення бізнесу та розвиток у громаді духу підприємництва; розвиток діалогу з бізнес-середовищем; стимулювання інноваційного, інклюзивного та сталого економічного розвитку; поступовий перехід до «зеленої» економіки; сприяння взаємодії між бізнесом, наукою та освітою і громадянським суспільством).

Стратегічна ціль **«Розвинутий сталий і соціально відповідальний бізнес»**. Стратегічні завдання: *«Створити й підтримувати сприятливе середовище для бізнесу — від стартапів до зрілих підприємств», «Стимулювати інтенсивну взаємодію як усередині бізнес-спільноти, так і між бізнесом та науково-освітніми установами з метою утвердження культури інновацій»*. Стратегічні проекти / заходи: «Стимулювання самозайнятості і підприємництва жінок, зокрема проведення тренінгових, консультаційних і менторських заходів із питань ведення бізнесу та маркетингу», «Розвиток міжнародної економічної співпраці, розширення кола потенційних стратегічних партнерів, інвесторів, активна участь у міжнародних бізнес-подіях», «Формування міською владою місцевого регуляторного поля, спрямованого на підтримку МСП і розвиток економічної конкуренції».

Стратегічна ціль **«Перехід до зеленої економіки»**. Стратегічні завдання: *«Економічний розвиток і поліпшення добробуту у поєднанні з мінімізацією використання ресурсів і впливів на довкілля», «Побудова місцевої економіки на засадах сталості», «Економічна трансформація — розвиток МСП, зайнятість жінок і молоді, адаптація освіти до сучасного ринку праці та технологічний розвиток», «Ефективність використання ресурсів — ефективне управління відходами, водою, енергією, сталий транспорт, енергоефективне будівництво, підвищення екологічних стандартів», «Створення e-платформи для взаємодії та консультування усіх суб'єктів, зацікавлених у розвитку “зеленої” економіки, які шукають ресурси на місцевому, регіональному та міжнародному рівні»*.

1.6.3. Зв'язок між Програмою та Зеленим курсом Вінниці

Напрями діяльності (пріоритетні завдання та наскрізні теми розвитку підприємництва), а також заходи і проекти Програми повною мірою відповідають Дорожній карті заходів Вінницької міської територіальної громади для реалізації Зеленого курсу Вінниці до 2030 року у сферах «Промислова політика» та «Відходи».

Пріоритетний напрям «Промислова політика»

Базовий пріоритет «Модернізація та розвиток економіки», насамперед основних галузей промисловості (харчової, деревообробної, текстильної та машинобудівної), які в разі їх орієнтації на ринки ЄС будуть вразливими до нових правил і принципів Європейського Зеленого Курсу.

Пріоритетні завдання, проекти / заходи:

1. *«Оновлення Програми розвитку МСП з урахуванням:
 - інтеграції зеленої складової, особливо в контексті інформування про можливості / загрози, пов'язані з упровадженням Європейського Зеленого Курсу, екологічні товари та послуги;
 - основних принципів Стратегії ЄС для МСП, а саме: посилення спроможності та підтримки МСП в переході до сталості і діджиталізації;
 - зменшення регуляторного тиску та покращення доступу на ринок;
 - покращення доступу до фінансування для МСП».*
2. *«Долучення МСП до Європейської мережі підприємств (Enterprise Europe Network)».*
3. *«Сприяння переорієнтації МСП на виробництво екологічних товарів та надання екологічних послуг, а також перехід на сталі практики ведення бізнесу».*

1.7. Напрями діяльності та заходи / проєкти

Програми розвитку малого та середнього підприємництва Вінницької міської територіальної громади на 2024–2026 роки

№	Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів / проєктів програми	Терміни виконання заходу / проєкту (з розбивкою по роках)	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування				
						Всього, тис грн	За роками виконання, тис грн			Очікувані результати
							2024 рік	2025 рік	2026 рік	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Формування галузевих кластерів									
1.1.		Проведення кластерного аналізу економіки ВМТГ	Протягом 2024 року	Департамент економіки і інвестицій міської ради, залучені експерти, бізнес-об'єднання (за згодою)	Інші джерела фінансування	760,00	760,00	–	–	Вивчення можливостей і визначення перспектив розвитку окремих галузей економіки ВМТГ з використанням кластерної моделі
1.2.		Створення та забезпечення роботи Кластерної ради при Вінницькому міському голові	Протягом 2025–2026 років	Департамент економіки і інвестицій міської ради	Не потребує фінансування	–	–	–	–	Забезпечення координації та адміністративної підтримки впровадження кластерної моделі розвитку економіки ВМТГ
1.3.		Підготовка промоційних матеріалів із питань упровадження	Протягом 2024–2025 років	Департамент економіки і інвестицій міської ради,	Інші джерела фінансування	1 000,00	400,00	600,00	–	Поширення знань і навичок щодо практичних засад кластеризації та

		кластерної моделі розвитку економіки, проведення серії презентацій і тренінгів для ініціативних груп		залучені експерти, бізнес-об'єднання (за згодою)						об'єднання ресурсів суб'єктів господарювання з метою формування кластерних утворень
1.4.		Стимулювання створення Центру розвитку кластера легкої промисловості (на базі ЗП(ПТ)О)	Протягом 2025–2026 років	Департамент економіки і інвестицій міської ради, Департамент освіти міської ради, навчальні заклади (за згодою)	Власні кошти суб'єктів господарювання та навчальних закладів	–	–	–	–	Підтримка формування кластерів у пріоритетних галузях економіки ВМТГ
1.5.		Стимулювання створення Центру розвитку туризму та сфери гостинності (на базі Туристичного хабу Вінниці)	Протягом 2024–2025 років	Департамент економіки і інвестицій міської ради, Департамент маркетингу міста та туризму міської ради, КП «Офіс туризму Вінниці», навчальні заклади (за згодою)	Власні кошти суб'єктів господарювання та навчальних закладів	–	–	–	–	Підтримка формування кластерів у пріоритетних галузях економіки ВМТГ
1.6.		Стимулювання створення Центру розвитку ІТ-кластера (на базі ІТ Асоціації)	Протягом 2025 року	Департамент економіки і інвестицій міської ради,	Власні кошти суб'єктів господарювання,	–	–	–	–	Підтримка формування кластерів у пріоритетних галузях

		Вінниці)		ІТ Асоціація Вінниці, бізнес- об'єднання, навчальні заклади (за згодою)	інші джерела фінансування					економіки ВМТГ
2.	Безпечне екологічне середовище для громади									
2.1.		Проведення дослідження стану і можливостей створення «зелених» робочих місць в економіці ВМТГ	Протягом терміну дії Програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради, залучені експерти, бізнес-об'єднання (за згодою)	Інші джерела фінансування	720,00	720,00	–	–	Визначення реального стану і можливостей створення «зелених» робочих місць в економіці ВМТГ
2.2.		Підготовка і проведення серії навчальних тренінгів щодо реалізації в господарській діяльності підходів «циркулярної» економіки (зокрема щодо поводження та переробки промислових відходів)	Протягом терміну дії Програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради, залучені експерти, громадські організації, бізнес-об'єднання (за згодою)	Інші джерела фінансування	1 300,00	300,00	500,00	500,00	Поширення знань і навичок щодо практичних засад реалізації господарської діяльності з використанням принципів «циркулярної» економіки
2.3.		Надання часткової компенсації витрат на придбання обладнання для виробництва електроенергії з	Протягом терміну дії Програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради, Робоча група, створена згідно	Бюджет ВМТГ	25 000,00	5 000,00	10 000,00	10 000,00	Стимулювання представників МСП до переходу на альтернативні джерела енергії, вжиття заходів з

		відновлюваних джерел енергії суб'єктам мікро-, малого та середнього підприємництва відповідно до Порядку, затвердженого рішенням міської ради		з Порядком, виконавчий комітет міської ради, ГУ ДПС у Вінницькій області						енергозбереження та енергоефективності
3.	Нарощування людського капіталу									
3.1.		Розробка навчальних матеріалів і проведення серії модульних навчань із підприємницьких навичок («Школа підприємництва»)	Протягом терміну дії Програми	Бізнес-об'єднання (за згодою), Департамент економіки і інвестицій міської ради, залучені експерти	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	1 400,00	425,00	475,00	500,00	Поширення знань і практичних навичок щодо ефективного ведення та розвитку підприємницької діяльності
3.2.		Проведення тематичних зустрічей керівників / представників провідних підприємств міста з учнями загальноосвітніх шкіл, ліцеїв і ЗП(ПТ)О	Протягом терміну дії Програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради, Департамент освіти міської ради, промислові підприємства, навчальні заклади (за згодою)	Не потребує фінансування	–	–	–	–	Пропагування підприємництва серед молодого населення, активізація економічної активності молоді

3.3.		Залучення фахівців промислових підприємств до організації майстер-класів і практичних тренінгів для учнів ЗП(ПТ)О на виробничій базі	Протягом терміну дії Програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради, Департамент освіти міської ради, промислові підприємства, ЗП(ПТ)О (за згодою)	Власні кошти суб'єктів господарювання та ЗП(ПТ)О	–	–	–	–	Підвищення якості навчально-практичної підготовки учнів ЗП(ПТ)О за спеціальностями, які користуються попитом у секторі МСП
3.4.		Організація навчальних виїздів студентів ЗВО та ЗФПО, учнів ЗП(ПТ)О відповідних спеціальностей на промислові та будівельні підприємства, заклади сфери побуту та ресторанного господарства	Протягом терміну дії Програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради, промислові підприємства та інші суб'єкти господарювання, навчальні заклади (за згодою)	Не потребує фінансування	–	–	–	–	Підвищення якості навчально-практичної підготовки студентів ЗВО та ЗФПО, учнів ЗП(ПТ)О за спеціальностями, які користуються попитом у секторі МСП
3.5.		Залучення промислових і будівельних підприємств до модернізації та встановлення сучасних навчальних лабораторій на базі ЗВО та ЗФПО,	Протягом терміну дії Програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради, Департамент освіти міської ради, промислові підприємства,	Власні кошти суб'єктів господарювання та навчальних закладів	–	–	–	–	Технічна модернізація навчальних лабораторій ЗВО та ЗФПО, ЗП(ПТ)О з метою забезпечення якісної підготовки кваліфікованих кадрів для потреб

		ЗП(ПТ)О		навчальні заклади (за згодою)						сектора МСП
3.6.		Організація стажування майстрів виробничого навчання ЗП(ПТ)О в умовах сучасного виробництва на промислових і будівельних підприємствах	Протягом терміну дії Програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради, промислові та будівельні підприємства, ЗП(ПТ)О (за згодою)	Не потребує фінансування	-	-	-	-	Підвищення якості навчально-практичної підготовки учнів ЗП(ПТ)О за спеціальностями, які користуються попитом у секторі МСП
3.7.		В рамках функціонування «Центру розвитку кар'єри», на базі ДНЗ «Центр професійно-технічної освіти №1 м. Вінниці», проведення для здобувачів освіти серії тренінгів щодо започаткування та розвитку підприємництва	Протягом терміну дії Програми	ДНЗ "ЦПТО №1 м. Вінниці", Департамент економіки і інвестицій міської ради, Департамент освіти міської ради, залучені експерти	Не потребує фінансування	-	-	-	-	Розвиток у здобувачів освіти ЗП(ПТ)О підприємницьких навичок, підготовка до подальшого працевлаштування або започаткування власної справи
3.8.		Організація професійного навчання, перенавчання (перекваліфікації), підвищення кваліфікації населення (зокрема демобілізованих і	Протягом терміну дії Програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради, Департамент освіти міської ради, Вінницька філія ВЦЗ, бізнес-	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	1 450,0	450,0	500,0	500,0	Опанування нових професій, підготовка та підвищення кваліфікації кадрів у відповідності з потребами суб'єктів господарювання, що ведуть діяльність на території ВМТГ

		ветеранів)		об'єднання, промислові підприємства, навчальні заклади (за згодою)						
3.9.		Координація співпраці між суб'єктами господарювання та ЗП(ПТ)О з метою адаптації навчальних програм і освітніх стандартів до потреб ринку праці	Протягом терміну дії Програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради, Департамент освіти міської ради, бізнес-об'єднання, промислові підприємства, ЗП(ПТ)О (за згодою)	Не потребує фінансування	–	–	–	–	Підвищення якості підготовки робітничих кадрів у відповідності з потребами суб'єктів господарювання, що ведуть діяльність на території ВМТГ
3.10.		Підготовка і проведення форуму «Трансформація системи освіти для потреб бізнесу»	Протягом терміну дії Програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради, бізнес-об'єднання промислові підприємства, навчальні заклади (за згодою)	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	600,00	200,00	200,00	200,00	Публічний діалог щодо адаптації навчальних програм ЗВО, ЗФПО ЗП(ПТ)О у відповідності до потреб бізнесу і запиту на певні виробничі та технічні спеціальності
3.11.		Проведення спільно з бізнес-об'єднаннями серії тренінгів для	Протягом терміну дії Програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради,	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	2 000,00	400,00	800,00	800,00	Поширення знань і розвиток практичних навичок демобілізованих та

		демобілізованих та ветеранів і членів їхніх сімей, жінок, молоді з питань започаткування і ефективного ведення власного бізнесу		залучені експерти, бізнес-об'єднання (за згодою)						ветеранів і членів їхніх сімей, жінок, молоді з питань започаткування та ефективного ведення власного бізнесу
3.12.		Консультавання демобілізованих та ветеранів і членів їхніх сімей, ВПО та інших соціально незахищених верств населення щодо започаткування, налагодження і ведення власного бізнесу в межах проекту «TURBO» від Програми ЄС «Еразмус +»	Протягом терміну дії Програми	Вінницький національний технічний університет, Департамент економіки і інвестицій міської ради, Департамент соціальної політики міської ради, бізнес-об'єднання (за згодою)	Інші джерела фінансування	2 400,00	800,00	800,00	800,00	Допомога демобілізованим та ветеранам і членам їхніх сімей, ВПО, а також іншим соціально незахищеним верствам населення в започаткуванні, налагодженні власного бізнесу
3.13.		Проведення на базі Центру ветеранського розвитку, який діє на базі ВНТУ, серії тренінгів і надання консультацій для демобілізованих та ветеранів з питань започаткування і ведення власного бізнесу	Протягом терміну дії Програми	ВНТУ, Департамент економіки і інвестицій міської ради, Департамент соціальної політики міської ради	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	1 200,00	400,00	400,00	400,00	Допомога демобілізованим і ветеранам у започаткуванні та налагодженні власного бізнесу, соціальна та економічна реінтеграція ветеранів і демобілізованих

3.14.		Підготовка і проведення серії навчальних тренінгів із питань використання штучного інтелекту (ШІ)	Протягом 2024–2025 років	Бізнес-об'єднання (за згодою), Департамент економіки і інвестицій міської ради, залучені експерти	Інші джерела фінансування	1000,00	600,00	400,00	–	Розвиток у представників МСП навичок щодо використання можливостей штучного інтелекту (ШІ) в господарській діяльності
3.15.		Розроблення навчальних матеріалів і проведення практичних семінарів із питань забезпечення безбар'єрності та доступності до об'єктів торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування	Протягом терміну дії Програми	Департамент відновлення та розвитку міської ради, Департамент економіки і інвестицій міської ради, залучені експерти, громадські організації, бізнес-об'єднання (за згодою)	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	800,00	200,00	300,00	300,00	Покращення доступності об'єктів торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування МСП для людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення
4.	Сприятливі політика та регулювання									
4.1.		Розробка Положення про порядок надання суб'єктам господарювання ваучерів для підтримки їхньої діяльності та розвитку	Протягом 2024 року	Департамент економіки і інвестицій міської ради, залучені експерти, бізнес-об'єднання	Інші джерела фінансування	55,00	55,00	–	–	Визначення порядку надання суб'єктам господарювання підтримки з використанням ваучерів на придбання обладнання або

				(за згодою)						певних видів послуг
4.2.		Перегляд чинних регуляторних і розробка нових регуляторних актів відповідно до проблем і потреб розвитку бізнес-середовища	Протягом дії Програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради, виконавчі органи міської ради, залучені експерти, бізнес-об'єднання (за згодою)	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	600,00	–	400,00	200,00	Перегляд місцевих регуляторних актів відповідно до потреб розвитку МСП, а також з урахуванням змін у чинному законодавстві
4.3.		Здійснення відстеження результативності місцевих регуляторних актів та аналіз перепон, які перешкоджають розвитку МСП у ВМТГ	Постійно	Виконавчі органи міської ради, бізнес-об'єднання (за згодою)	Не потребує фінансування	–	–	–	–	Покращення регуляторного середовища і зменшення витрат МСП на виконання (дотримання) місцевих регуляторних актів
4.4.		Залучення бізнес-об'єднань до розробки нових і перегляду чинних регуляторних актів	Постійно	Виконавчі органи міської ради, бізнес-об'єднання (за згодою)	Не потребує фінансування	–	–	–	–	Залучення МСП до здійснення регулювання господарських відносин як одного з учасників ДРП
4.5.		Забезпечення функціонування «Відкритої регуляторної платформи» як майданчика для	Протягом терміну дії Програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради, виконавчі органи міської	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	800,00	-	400,00	400,00	Додержання і виконання вимог законодавства з питань ДРП у сфері господарської діяльності

		формування сприятливого регуляторного середовища у ВМТГ		ради, бізнес-об'єднання (за згодою), залучені експерти						
4.6.		Розробка проєкту акта Вінницької міської ради щодо організації і забезпечення здійснення ДРП в системі органів місцевого самоврядування ВМТГ («Регуляторного регламенту»)	Протягом 2024–2025 років	Департамент економіки і інвестицій міської ради, залучені експерти, бізнес-об'єднання (за згодою)	Інші джерела фінансування	80,00	80,00	–	–	Запровадження цілісної нормативно визначеної процедури організації та здійснення ДРП в системі органів місцевого самоврядування ВМТГ
4.7.		Розробка проєкту Концепції посилення конкурентоспроможності економіки ВМТГ до 2030 року	Протягом 2024–2025 років	Департамент економіки і інвестицій міської ради, залучені експерти, бізнес-об'єднання (за згодою)	Інші джерела фінансування	150,00	150,00	–	–	Визначення стратегічних цілей і пріоритетних завдань посилення конкурентоспроможності підприємницького сектора ВМТГ
4.8.		Поширення інформації серед представників МСП щодо можливостей і переваг приєднання до Європейської мережі підприємств	Протягом терміну дії Програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради, бізнес-об'єднання (за згодою)	Не потребує фінансування	–	–	–	–	Покращення обізнаності представників МСП про можливості та переваги приєднання до Європейської мережі підприємств

		(Enterprise Europe Network)								(Enterprise Europe Network)
5.	Доступні фінансові ресурси									
5.1.		Надання часткової компенсації роботодавцям витрат на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за новостворені робочі місця відповідно до Порядку, затвердженого рішенням міської ради	Протягом терміну дії Програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради, виконавчий комітет міської ради, ГУ ДПС у Вінницькій обл. / Центральне міжрегіональне управління ДПС по роботі з великими платниками податків	Бюджет ВМТГ	4 000,00	-	2 000,00	2 000,00	Стимулювання створення нових робочих місць у секторі МСП
5.2.		Надання часткової компенсації відсотків за залученими кредитами суб'єктам малого та середнього підприємництва відповідно до Порядку, затвердженого рішенням міської ради	Протягом терміну дії Програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради, виконавчий комітет міської ради, ГУ ДПС у Вінницькій обл.	Бюджет ВМТГ	12 000,00	4 000,00	4 000,00	4 000,00	Зменшення фінансового навантаження на витрати за банківськими кредитами, отриманими суб'єктами МСП, що ведуть діяльність на території ВМТГ
5.3.		Надання суб'єктам господарювання ваучерів для підтримки їхньої	З моменту прийняття відповідного рішення	Департамент економіки і інвестицій міської ради,	Бюджет ВМТГ	105 000,00	17 550,00	43 825,00	43 625,00	Активізація окремих господарських операцій, видів економічної

	діяльності та розвитку відповідно до Положення, затвердженого рішенням міської ради:	ВМР і протягом терміну дії Програми	виконавчі органи міської ради, виконавчий комітет міської ради, залучені експерти						діяльності та заходів, необхідних для розвитку економіки ВМТГ
5.3.1.	– ваучерів на започаткування бізнесу демобілізованими та ветеранами і членами їхніх сімей (100 тис грн)				4 500,00	800,00	1 900,00	1 800,00	
5.3.2.	– ваучерів на налагодження виробництва продукції подвійного призначення (250 тис грн)				30 000,00	5 000,00	12 500,00	12 500,00	
5.3.3.	– ваучерів на капітальні інвестиції (обладнання) (500 тис грн)				30 000,00	5 000,00	12 500,00	12 500,00	
5.3.4.	– ваучерів на ІТ-рішення для бізнесу (100 тис грн)				15 000,00	2 500,00	6 300,00	6 200,00	
5.3.5.	– ваучерів на послуги із сертифікації (отримання свідоцтв) на товари для експорту (50 тис грн)				6 000,00	1 000,00	2 500,00	2 500,00	
5.3.6.	– ваучерів на участь				6 000,00	1 000,00	2 500,00	2 500,00	

		у ярмарково-виставкових заходах, маркетингові послуги (100 тис грн)								
5.3.7.		– ваучерів на співфінансування участі в державних грантових програмах (75 тис грн)				13 500,00	2 250,00	5 625,00	5 625,00	
5.4.		Підготовка і проведення спільно з бізнес-об'єднаннями серії навчальних тренінгів із пошуку і залучення грантових коштів для започаткування і розвитку бізнесу, підготовки заявок для участі в конкурсах на отримання державних грантів і грантів міжнародних донорських організацій	Протягом терміну дії Програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради, залучені експерти, бізнес-об'єднання (за згодою)	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	900,00	300,00	300,00	300,00	Поширення серед представників МСП практичних навичок із пошуку і залучення грантових коштів для започаткування і розвитку бізнесу, підготовки заявок для участі в конкурсах на отримання державних грантів і грантів міжнародних донорських організацій
6.	Розвинена інфраструктура підтримки									
6.1.		Створення на базі центрального «Прозорого офісу» консультативного центру «Офіс підприємця» (з надання консультацій щодо	Протягом 2024 року	Департамент економіки і інвестицій міської ради, Департамент адміністративних послуг міської ради,	Не потребує фінансування	–	–	–	–	Покращення обізнаності МСП щодо наявних міських інструментів підтримки бізнесу, отримання фахових консультацій із питань, які належать

		міських інструментів підтримки бізнесу, земельних питань, архітектури та містобудування, комунального майна, архітектурно-будівельного контролю, благоустрою, торгівлі тощо)		виконавчі органи міської ради, бізнес-об'єднання (за згодою)						до повноважень органів місцевого самоврядування ВМТГ
6.2.		Створення і забезпечення роботи Центру розвитку підприємництва на базі ІТП «Кристал»	Протягом 2025–2026 років	КП «ВФМІ», Департамент економіки і інвестицій міської ради, бізнес-об'єднання (за згодою)	Кошти КП «ВФМІ», інші джерела фінансування	–	–	–	–	Забезпечення доступу МСП до інформації про можливості розвитку бізнесу, зокрема грантові і кредитні програми, наявні міські інструменти підтримки бізнесу
6.3.		Створення і забезпечення роботи на базі ІТП «Кристал» бізнес-інкубатора для підтримки релокованого бізнесу і стартапів, зокрема бізнесу демобілізованих та ветеранів і членів їхніх сімей	Протягом 2025 року	КП «ВФМІ», Департамент економіки і інвестицій міської ради, бізнес-об'єднання (за згодою)	Кошти КП «ВФМІ», інші джерела фінансування	–	–	–	–	Забезпечення тимчасової (на час становлення та адаптації) підтримки релокованого і новоствореного бізнесу (зокрема демобілізованих та ветеранів і членів їхніх сімей), що започатковує або веде діяльність на території ВМТГ
6.4.		Створення та забезпечення роботи	Протягом 2025–2026	КП «ВФМІ», Департамент	Кошти КП	–	–	–	–	Забезпечення надання якісного

		на базі ІТП «Кристал» сучасного багатофункціонального конференц-центру	років	економіки і інвестицій міської ради	«ВФМІ», інші джерела фінансування					сучасного конференц-сервісу для бізнесу, що веде діяльність на території ВМТГ
6.5.		Створення та забезпечення роботи на базі ІТП «Кристал» коворкінгу для мікро- та малого бізнесу	Протягом 2025–2026 років	КП «ВФМІ», Департамент економіки і інвестицій міської ради	Кошти КП «ВФМІ», інші джерела фінансування	–	–	–	–	Розширення доступу мікро- та малого бізнесу (зокрема креативних індустрій) до необхідної для налагодження власної діяльності інфраструктури
6.6.		Сприяння діяльності Інноваційно-дослідницького центру «Бізнес-парк», який діє на базі Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського	Протягом терміну дії Програми	Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського, Департамент економіки і інвестицій міської ради, бізнес-об'єднання (за згодою)	Не потребує фінансування	-	-	-	-	Впровадження наукових досліджень та інновацій в підприємницьку діяльність; аналіз ринку праці та адаптація освітніх програм до потреб МСП
6.7.		Дослідження потреб МСП (зокрема мікро- та малого бізнесу) в офісних і торгово-складських приміщеннях різного формату для ведення	Протягом 2024–2025 років	Департамент економіки і інвестицій міської ради, залучені експерти, бізнес-об'єднання	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	650,00	250,00	400,00	–	Забезпечення МСП (зокрема мікро- та малого бізнесу) офісними і торгово-складськими приміщеннями, що відповідають їхнім потребам і

		господарської діяльності в різних галузях (сферах) підприємництва		(за згодою)						МОЖЛИВОСТЯМ
6.8.		Налагодження співпраці з Офісом (представництвом) Вінниці в столиці ЄС Брюсселі (Бельгія) та EU Business Hub за напрямом підтримки суб'єктів МСП	Протягом терміну дії Програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради, КП «Інститут розвитку міст»	Не потребує фінансування	–	–	–	–	Сприяння суб'єктам МСП в налагодженні ділових зв'язків із бізнесом країн — членів ЄС, просуванні їхніх товарів і послуг на зовнішні ринки
6.9.		Створення цифрового застосунку про бізнес, що веде діяльність на території ВМТГ, та перелік пропонованих ним товарів і послуг	Протягом 2024–2025 років	Департамент економіки і інвестицій міської ради, залучені ІТ-експерти, бізнес-об'єднання (за згодою)	Інші джерела фінансування	1 080,00	80,00	1 000,00	–	Формування єдиної систематизованої бази даних про суб'єктів МСП, що ведуть діяльність на території ВМТГ
6.10.		Забезпечення функціонування, вдосконалення та інформаційне наповнення телеграм-каналу для місцевого ділового середовища «City4Business» (C4B)	Протягом терміну дії Програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради, бізнес-об'єднання (за згодою)	Інші джерела фінансування	450,00	150,00	150,00	150,00	Оперативне інформування суб'єктів МСП про важливі події та можливості для місцевого ділового середовища, створення сучасного інформаційно-комунікативного інструмента з питань підприємництва

6.11.		Організаційна та адміністративна підтримка здійснення спільних із виконавчими органами міської ради торгових місій і бізнес-візитів суб'єктів МСП за кордон	Протягом терміну дії Програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради, бізнес-об'єднання (за згодою)	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	4 450,00	450,00	2 000,00	2 000,00	Сприяння суб'єктам МСП у виході на нові ринки, а також у просуванні своїх товарів і послуг на зовнішніх ринках
6.12.		Сприяння виробникам крафтових продуктів харчування у виході на зовнішні ринки, підтримка функціонування групи спільних продажів	Протягом терміну дії Програми	Бізнес-об'єднання, Департамент економіки і інвестицій міської ради, залучені експерти	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	1 200,00	400,00	400,00	400,00	Сприяння виробникам крафтових продуктів харчування в започаткуванні експортної діяльності, а також у просуванні своєї продукції на зовнішніх ринках
6.13.		Підготовка і проведення серії тренінгів щодо розробки і впровадження інновацій у підприємницькій діяльності	Протягом терміну дії Програми	Бізнес-об'єднання, Департамент економіки і інвестицій міської ради, залучені експерти	Інші джерела фінансування	1 600,00	400,00	600,00	600,00	Підвищення рівня обізнаності представників МСП щодо інновацій та можливостей їх впровадження у власному бізнесі
ВСЬОГО						172 645,0	34 520,0	70 450,0	67 675,0	
В т. ч. Бюджет ВМТГ						156 900,0	28 500,0	64 425,0	63 975,0	
Інші джерела фінансування						15 745,0	6 020,0	6 025,0	3 700,0	

1.8. Наскрізні теми

Наскрізні теми	Місто Вінниця в міжнародному, національному та регіональному контекстах. Програма передбачає присутність ВМТГ в міжнародному інформаційному просторі, формування сприятливого для бізнесу іміджу громади, посилення співпраці з міжнародними організаціями та містами-побратимами, створення додаткових можливостей для виходу бізнесу, що працює на території ВМТГ, на нові ринки. Важливого значення набуває присутність у громаді як міжнародного, так і місцевого бізнесу, що експортує свою продукцію та послуги за кордон. Зростає ІТ-сектор, який поступово стає помітним на міжнародній арені й також є значним експортером послуг. ЗВО, які працюють у ВМТГ, готують велику кількість спеціалістів різного профілю і підтримують зв'язки з іноземними освітніми закладами та науковими установами. Програма спрямована на побудову цілісної системи розвитку підприємництва, зокрема малого і середнього, на території ВМТГ. У програмі передбачається запровадження цілого комплексу інструментів для підтримки започаткування, розвитку і масштабування бізнесу, а також популяризації та заохочення до підприємництва. Завдяки покращенню умов і середовища для започаткування й ведення бізнесу, поліпшення діалогу між місцевою владою та бізнесом відбуватимуться подальша популяризація громади, формування позитивного іміджу громади як такої, що пропонує сприятливі умови для ведення бізнесу. Демографія і прогноз є актуальною темою в контексті позитивних демографічних тенденцій у ВМТГ, що в майбутньому забезпечить пропозицію робочої сили на місцевому ринку праці. ВМТГ також є одним із найбільших хабів для ВПО в центральній частині України. Позитивний прогноз збільшення кількості економічно активного населення закладає підвалини для подальшого соціального й економічного розвитку громади та реалізації його підприємницького потенціалу. Значна кількість молодого населення в громаді та поширення підприємницьких навичок, підтримка бізнес-ініціатив серед молоді також є додатковим чинником, що може сприяти економічному розвитку громади та зростанню сектора МСП. Поводження з відходами, їх ефективна переробка і повторне використання є актуальною темою в контексті впровадження Зеленого курсу Вінниці. Програма передбачає поживлення комунікації та співпраці між суб'єктами господарювання, що ведуть діяльність на території ВМТГ, задля популяризації відповідального поводження з відходами, стимулювання

	практичного впровадження підходів «циркулярної» економіки, зокрема стимулювання переробки та повторного використання промислових відходів. Облік ресурсів і цифровізація є актуальною темою в контексті цифрового розвитку ВМТГ та цифрових сервісів для громади. У межах програми передбачається створення спеціального цифрового застосунку з інформацією про бізнес, що веде діяльність на території ВМТГ, та пропоновані ним товари і послуги; створення сучасних інструментів для поширення серед підприємців корисної для їхньої діяльності і розвитку інформації; стимулювання впровадження ІТ-рішень для бізнесу. Враховання прав та потреб чоловіків і жінок — це забезпечення збалансованого й динамічного розвитку економіки ВМТГ, найкращого використання людського потенціалу громади. Окрема увага в програмі приділяється заходам, спрямованим на підтримку реалізації підприємницької ініціативи жінок, створенню необхідних умов для їх успішної самореалізації, зокрема реалізації підприємницької ініціативи.
Пріоритезація наскрізної теми	– Місто Вінниця в міжнародному, національному та регіональному контекстах – Демографія і прогноз – Поводження з відходами – Облік ресурсів і цифровізація – Враховання прав та потреб чоловіків і жінок
Заходи	Заходи в межах наскрізної теми «Місто Вінниця в міжнародному, національному та регіональному контекстах»: – розробка проєкту Концепції посилення конкурентоспроможності економіки ВМТГ до 2030 року; – проведення кластерного аналізу економіки ВМТГ; – створення та забезпечення роботи Кластерної ради при Вінницькому міському голові; – підготовка промоційних матеріалів із питань упровадження кластерної моделі розвитку економіки, проведення серії презентацій і тренінгів для ініціативних груп; – налагодження співпраці з Офісом (представництвом) Вінниці у Брюсселі (столиця, Бельгія) та EU Business Hub за напрямом підтримки суб'єктів МСП; – поширення інформації серед представників МСП щодо можливостей і переваг приєднання до Європейської мережі підприємств (Enterprise Europe Network); – надання суб'єктам господарювання ваучерів для підтримки їхньої діяльності та розвитку відповідно до Положення, затвердженого

рішенням міської ради: на послуги із сертифікації (отримання свідоцтв) на товари для експорту (50 тис грн) та на участь у ярмарково-виставкових заходах, маркетингові послуги (100 тис грн);

- організаційна та адміністративна підтримка здійснення спільних із виконавчими органами міської ради торгових місій і бізнес-візитів суб'єктів МСП за кордон;
- сприяння виробникам крафтових продуктів харчування у виході на зовнішні ринки, підтримка функціонування групи спільних продажів.

Заходи в межах наскрізної теми «**Демографія і прогноз**»:

- розробка навчальних матеріалів і проведення серії модульних навчань із підприємницьких навичок («Школа підприємництва»);
- проведення тематичних зустрічей керівників / представників провідних підприємств міста з учнями загальноосвітніх шкіл, ліцеїв та ЗП(ПТ)О;
- залучення фахівців промислових підприємств до організації майстер-класів і практичних тренінгів для учнів ЗП(ПТ)О на виробничій базі;
- організація навчальних виїздів студентів ЗВО та ЗФПО, учнів ЗП(ПТ)О відповідних спеціальностей на промислові та будівельні підприємства, заклади сфери побуту та ресторанного господарства;
- організація професійного навчання, перенавчання (перекваліфікації), підвищення кваліфікації населення (зокрема демобілізованих і ветеранів);
- координація співпраці між суб'єктами господарювання та ЗП(ПТ)О з метою адаптації навчальних програм і освітніх стандартів до потреб ринку праці;
- консультування демобілізованих та ветеранів і членів їхніх сімей, ВПО та інших соціально незахищених верств населення щодо започаткування, налагодження і ведення власного бізнесу в рамках проекту «TURBO» від Програми ЄС «Еразмус +»;
- розроблення навчальних матеріалів і проведення практичних семінарів із питань забезпечення безбар'єрності та доступності до об'єктів торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування;
- надання суб'єктам господарювання ваучерів для підтримки їхньої діяльності та розвитку відповідно до Положення, затвердженого рішенням міської ради, зокрема на започаткування бізнесу демобілізованими та ветеранами і членами їхніх сімей (100 тис грн).

	Заходи в межах наскрізної теми «Поводження з відходами»: – проведення дослідження стану і можливостей створення «зелених» робочих місць в економіці ВМТГ; – підготовка і проведення серії навчальних тренінгів щодо реалізації в господарській діяльності підходів «циркулярної» економіки (зокрема щодо поводження та переробки промислових відходів); – надання суб'єктам господарювання ваучерів для підтримки їхньої діяльності та розвитку відповідно до Положення, затвердженого рішенням міської ради, зокрема на капітальні інвестиції (обладнання) (500 тис грн); – надання відповідно до Порядку часткової компенсації витрат на придбання обладнання для виробництва електроенергії з ВДЕ суб'єктам мікро-, малого та середнього підприємництва за рахунок коштів бюджету ВМТГ. Заходи в межах наскрізної теми «Облік ресурсів і цифровізація»: – надання суб'єктам господарювання ваучерів для підтримки їхньої діяльності та розвитку відповідно до Положення, затвердженого рішенням міської ради, зокрема на ІТ-рішення для бізнесу (100 тис грн); – підготовка і проведення серії навчальних тренінгів із питань використання штучного інтелекту (ШІ); – створення цифрового застосунку про бізнес, що веде діяльність на території ВМТГ, та перелік пропонованих ним товарів і послуг; – забезпечення функціонування, вдосконалення та інформаційне наповнення телеграм-каналу для місцевого ділового середовища «City4Business» (C4B). Заходи в межах наскрізної теми «Врахування прав та потреб чоловіків і жінок»: – проведення спільно з бізнес-об'єднаннями серії тренінгів для демобілізованих та ветеранів і членів їхніх сімей, жінок, молоді з питань започаткування і ефективного ведення власного бізнесу; – створення і забезпечення роботи на базі ІТП «Кристал» бізнес-інкубатора для підтримки релокованого бізнесу і стартапів, зокрема бізнесу демобілізованих та ветеранів і членів їхніх сімей; – створення та забезпечення роботи на базі ІТП «Кристал» коворкінгу для мікро- та малого бізнесу.
Очікувані результати	– налагодження ділових зв'язків МСП громади з бізнесом країн — членів ЄС, просування їхніх товарів і послуг на зовнішні ринки; – вихід МСП громади на нові ринки, зокрема закордонні; – покращення умов для розвитку і масштабування діяльності МСП; – інформаційне, адміністративне, комунікаційне середовище для реалізації кластерної моделі розвитку економіки громади;

	– зростання податкових надходжень до бюджету громади від суб'єктів МСП; – нові об'єкти інфраструктури підтримки, які відповідають стану розвитку та потребам МСП; – збільшення кількості нових робочих місць і зростання рівня зайнятості на суб'єктах МСП в громаді; – залучення економічного потенціалу молоді та жінок у громаді; – поживлення підприємницької діяльності членів громади, зокрема молоді, жінок, демобілізованих та ветеранів і членів їхніх сімей; – можливості для соціальної та економічної реінтеграції демобілізованих та ветеранів і членів їхніх сімей; – прозорий і ефективний діалог місцевої влади та бізнесу, зокрема у сфері реалізації ДРП; – стале партнерство між закладами освіти та бізнесом задля покращення якості підготовки професійних кадрів для МСП; – підвищення якості підготовки студентів ЗВО та ЗФПО, учнів ЗП(ПТ)О за спеціальностями, що мають попит серед МСП; – належне інформаційне середовище для впровадження МСП підходів «зеленої» і «циркулярної» економіки; – впровадження системи відповідального поводження з відходами; – налагодження переробки і повторного використання промислових відходів з використанням підходів «циркулярної» економіки; – єдина цифрова база даних про суб'єктів МСП, які ведуть діяльність на території громади, їхні товари і послуги; – створення та налагодження роботи сучасних інформаційно-комунікаційних інструментів із питань підприємництва.

1.9. Просторовий вимір

Усі проекти / заходи Програми будуть реалізовані на території ВМТГ, крім заходу 6.8 «Налагодження співпраці з Офісом (представництвом) Вінниці в місті Брюсселі (столиці ЄС, Бельгія) та EU Business Hub за напрямом підтримки суб'єктів МСП».

Проекти / заходи 6.2 «Створення і забезпечення роботи Центру розвитку підприємництва на базі ІТП «Кристал»», 6.3 «Створення і забезпечення роботи на базі ІТП «Кристал» бізнес-інкубатора для підтримки релокованого бізнесу і стартапів», 6.4 «Створення і забезпечення роботи на базі ІТП «Кристал» сучасного багатofункціонального конференц-центру», 6.5 «Створення і забезпечення роботи на базі ІТП «Кристал» коворкінгу для мікро- та малого бізнесу» буде реалізовано на базі Інноваційно-технологічного парку «Кристал» (м. Вінниця, вул. 600-річчя, 21 — на території колишнього заводу «Кристал»).

Проекти / заходи 3.2 «Проведення тематичних зустрічей керівників /

представників провідних підприємств міста з учнями загальноосвітніх шкіл, ліцеїв та ЗП(ПТ)О», 3.3 «Залучення фахівців промислових підприємств до організації майстер-класів і практичних тренінгів для учнів ЗП(ПТ)О на виробничій базі», 3.4 «Організація навчальних виїздів студентів ЗВО та ЗФПО, учнів ЗП(ПТ)О відповідних спеціальностей на промислові та будівельні підприємства, заклади сфери побуту та ресторанного господарства», 3.5 «Залучення промислових і будівельних підприємств до модернізації і встановлення сучасних навчальних лабораторій на базі ЗВО та ЗФПО, ЗП(ПТ)О», 3.6 «Організація стажування майстрів виробничого навчання ЗП(ПТ)О в умовах сучасного виробництва на промислових і будівельних підприємствах», 3.9 «Координація співпраці між суб'єктами господарювання та ЗП(ПТ)О з метою адаптації навчальних програм та освітніх стандартів до потреб ринку праці», 3.13 «Проведення на базі Центру ветеранського розвитку, який діє на базі ВНТУ, серії тренінгів і надання консультацій для демобілізованих та ветеранів з питань започаткування і ведення власного бізнесу» буде реалізовано на базі ЗВО, ЗФПО, ЗП(ПТ)О та підприємств, які ведуть діяльність на території ВМТГ.

1.10. Система управління та контролю за ходом виконання Програми

Відповідальними за здійснення заходів, передбачених у Програмі, забезпечення їхньої реалізації в повному обсязі та у визначені терміни є виконавчі органи, комунальні установи та підприємства, а також бізнес-об'єднання, що діють на території ВМТГ, установи інноваційної інфраструктури, навчальні заклади, що працюють на території ВМТГ, у межах відповідних завдань Програми.

Відповідальним виконавцем Програми є департамент економіки і інвестицій ВМР, який координує свою діяльність з іншими виконавчими органами, комунальними установами та підприємствами, задіяними в реалізації окремих заходів Програми.

Відповідальні за виконання заходів Програми щоквартально до 20 числа місяця, наступного за звітним періодом, інформують департамент економіки і інвестицій ВМР про стан виконання заходів. Департамент економіки і інвестицій ВМР готує щоквартально звіт про хід виконання заходів Програми.

З метою забезпечення контролю за виконанням визначених завдань розроблено перелік показників моніторингу реалізації Програми. Задля визначення необхідності коригування Програми не рідше ніж раз на рік проводитиметься аналіз ефективності дії Програми на основі фактичних показників моніторингу.

Внесення змін до Програми здійснюватиметься відповідно до Порядку розроблення, виконання і моніторингу цільових програм, затвердженого рішенням виконавчого комітету ВМР від 15.12.2022 року № 2765.

Звіт про хід виконання Програми щорічно вноситься на розгляд виконавчого комітету міської ради з подальшим винесенням на розгляд сесії ВМР. Контроль за використанням бюджетних коштів, що спрямовуються на забезпечення виконання

Програми, здійснюється в порядку, встановленому бюджетним законодавством України.

1.11. Показники моніторингу (ключові показники) Програми

Основою моніторингу й оцінки результатів реалізації Програми є система кількісних і якісних індикаторів, які характеризують стан виконання завдань Програми та її вплив на умови і стан розвитку МСП.

Інструментом для здійснення моніторингу й оцінки реалізації Програми є підготовка департаментом економіки і інвестицій ВМР щорічного аналізу стану розвитку МСП, за допомогою якого відстежуються зміни, що відбулись у секторі МСП під впливом зовнішніх чинників і за результатами реалізації заходів, передбачених Програмою.

Програмою передбачено оприлюднення органами влади регулярних звітів про свою діяльність у сфері розвитку МСП, а також проведення інших заходів моніторингу та оцінки реалізації Програми. Показники, які дають змогу відстежити результативність заходів політики розвитку МСП у ВМТГ, узгоджені з індикаторами статистичного моніторингу впровадження КІРМ 2030 і наведені в таблиці нижче.

№	Назва показника	Одиниця виміру	Вихідне значення показника
1.	Кількість зареєстрованих фізичних осіб — підприємців і юридичних осіб, які перебувають на податковому обліку за основним місцем реєстрації в ГУ ДПС у Вінницькій обл.	одиниць	52 802
			<i>Станом на 01.01.2024</i>
2.	Кількість найманих працівників фізичних осіб — підприємців і юридичних осіб	осіб	125 062
			<i>Станом на 01.01.2024</i>
3.	Кількість суб'єктів господарювання, що скористалися різними інструментами підтримки від ВМР (загальна кількість і за окремими інструментами підтримки)	осіб	49
			<i>Станом на 01.01.2024</i>
4.	Кількість створених центрів розвитку галузевих кластерів	одиниць	0
			<i>Станом на 01.01.2024</i>
5.	Кількість об'єктів інфраструктури підтримки підприємництва (бізнес-інкубаторів, бізнес-акселераторів, центрів розвитку підприємництва тощо)	одиниць	0
			<i>Станом на 01.01.2024</i>
6.	Обсяг сплачених податків на доходи фізичних осіб і єдиного податку до бюджету ВМТГ фізичними особами — підприємцями	млн грн	115, 7 / 695, 3
			<i>Станом на 01.01.2024</i>
7.	Обсяг сплачених податків на доходи фізичних осіб і єдиного податку до бюджету ВМТГ юридичними особами	млн грн	2 591, 3 / 161, 2
			<i>Станом на 01.01.2024</i>
8.	Кількість навчальних заходів для МСП, організованих виконавчими органами ВМР самостійно та/або в партнерстві з бізнес-об'єднаннями	одиниць	19
			<i>За 2023 рік</i>
9.	Кількість презентаційних і нетворкінгових заходів для МСП, організованих виконавчими органами ВМР	одиниць	37
			<i>За 2023 рік</i>

	самостійно та/або в партнерстві з бізнес-об'єднаннями		
10.	Кількість суб'єктів господарювання, що встановили та ввели в експлуатацію обладнання для виробництва електроенергії з ВДЕ	осіб	Щонайменше 45 <i>Станом на 01.01.2024</i>
11.	Частка жінок, задіяних у підприємницькій діяльності	відсотки	Зайнятість жінок у: виробничих підприємствах — до 30 % ; сфері ІТ — 42 % ; сфері послуг — до 80 % . <i>Станом на 01.01.2024</i>

Додаток 1. Розвиток окремих галузей економіки ВМТГ у 2022 році

Галузь / КВЕД	Кількість підприємств*, одиниць	Сумарний чистий дохід, млн грн	Кількість штатних працівників, осіб	Кількість ФОП*, одиниць	Сумарний дохід, млн грн	Кількість найманих працівників, осіб
Сільське господарство	91	4 730,2	2 077	76	96,1	95
01. Сільське господарство	91	4 730,2	2 077	76	96,1	95
Агропереробка та харчова промисловість	92	22 562,7	6 582	137	313,6	171
10. Виробництво харчових продуктів:	86	19 430,6	5 814	134	308,3	73
10.3. Перероблення та консервування фруктів і овочів	10	2 222,1	688	7	5,9	9
10.4. Виробництво олії та тваринних жирів	17	7 746,1	1 224	16	56,0	142
10.6. Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості, крохмалів та крохмальних продуктів	19	2 539,7	766	6	11,5	13
10.7. Виробництво хліба, хлібобулочних і борошняних виробів	7	256,8	212	50	100,6	288
10.8. Виробництво інших харчових продуктів	13	2 259,7	2 085	29	76,3	174
11. Виробництво напоїв	6	3 132,2	768	3	5,3	98
Виробництво текстилю, одягу і взуття	22	213,3	658	142	206,0	252
13. Текстильне виробництво	4	1,9	9	33	48,7	68
14. Виробництво одягу	17	211,5	649	97	132,1	156
15. Виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	1	0,015	0	12	25,1	28
Оброблення деревини і виробництво меблів	41	4 004,4	1 426	149	210,1	182
16. Оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини і корка, крім меблів; виготовлення виробів із соломки та рослинних матеріалів для плетіння	35	4 001,1	1 407	67	128,7	97
31. Виробництво меблів	6	3,3	19	82	81,4	85
Виробництво будівельних матеріалів	32	536,7	727	35	30,5	55
23. Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції:	32	536,7	727	35	30,5	55
23.1. Виробництво скла та виробів зі скла	0	0	0	3	4,7	6
23.3. Виробництво будівельних матеріалів із глини	3	52,4	175	0	0	0
23.5. Виробництво цементу, вапна та гіпсових сумішей	0	0	0	0	0	0
23.6. Виготовлення виробів із бетону, гіпсу та цементу	16	399,1	464	30	24,8	43
Металообробка	53	2 176,9	1 286	82	151,4	438
25. Виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	53	2 176,9	1 286	82	151,4	438

Машино- і приладобудування	61	3 270,7	3 869	22	32,8	26
27. Виробництво електричного устаткування	13	774,2	684	5	9,9	7
28. Виробництво машин і устаткування, н. в. і. у.	39	2 039,5	1 437	16	22,5	10
29. Виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів	6	320,8	1 537	1	0,4	9
30. Виробництво інших транспортних засобів	3	136,2	211	0	0	0
Будівництво	227	8 520,2	4 884	58	51,6	124
41. Будівництво будівель	182	2 151,6	2 043	40	32,9	91
42. Будівництво споруд	45	6 368,7	2 841	18	18,7	33
Транспорт і складське господарство	163	6 245,5	3 135	461	445,2	983
49.4. Вантажний автомобільний транспорт, надання послуг перевезення речей	108	1 574,6	1 264	368	357,7	846
52. Складське господарство та допоміжна діяльність у сфері транспорту	55	4 670,9	1 871	93	87,5	137
Сфера гостинності	92	160,6	843	691	960,5	2 177
55. Тимчасове розміщення	9	53,4	107	45	52,0	158
56. Діяльність із забезпечення стравами та напоями	28	88,7	478	574	848,5	1 955
79. Діяльність туристичних агентств, туристичних операторів, надання інших послуг із бронювання та пов'язана з цим діяльність	55	18,5	258	72	60,0	64
ІТ-сфера	113	6 195,6	926	4021	4 650,1	165
62. Комп'ютерне програмування, консультування та пов'язана з ними діяльність	92	6 090,4	757	3436	4 160,7	109
63. Надання інформаційних послуг	21	105,1	169	585	489,4	56
Торгівля	955	57 800,4	13 846	7 433	18 291,5	5 291
45. Оптова та роздрібна торгівля автотранспортними засобами та мотоциклами, їх ремонт	96	3 814,8	1 383	697	1 133,3	532
46. Оптова торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами	737	41 203,6	7 454	1 476	7 235,1	969
47. Роздрібна торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами	122	12 782,0	5 009	5 260	9 923,1	3 790
Інші види діяльності	1 525	38 587,8	27 006	7 138	7 358,1	4 265
ВСЬОГО	3 467	155 005	67 265	20 445	32 797,5	14 224

Джерело: Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців і ДСС (дані загреговані на платформі vKursi.pro); Головне управління ДПС у Вінницькій обл.

* Дані щодо підприємств та ФОП відображають кількість тих суб'єктів, які мали дохід (були активними) впродовж 2022 року.

Додаток 2. Взаємозв'язок результатів виконання попередніх програм із питань розвитку МСП з пріоритетами і заходами Програми на 2024–2026 роки

Пріоритети і заходи	Програма на 2017–2020 роки	Програма на 2021–2023 роки	Програма на 2024–2026 роки
Формування галузевих кластерів		У межах виконання заходу 4.4 «Бізнес кластери» проведено близько 30 заходів, зустрічей, панельних дискусій і фокус-груп щодо оцінки можливостей формування галузевих кластерів у ВМТГ із залученням представників бізнесу різних галузей (медичної, харчової, легкої, ювелірної, хімічної промисловості, агропереробки, альтернативної енергетики та інжинірингу, туристичного та готельно-ресторанного бізнесу, будівельних матеріалів, деревообробки і виробництва меблів, логістики, E-commerce), а також представників закладів освіти, а саме: ЗВО, ЗП(ПТ)О, ЗФПО, науково-дослідних і навчальних центрів ВНТУ «ФРЕНДТ», кластера приладобудування та автоматизації, ІТ Асоціації Вінниці.	Передбачається комплекс заходів з адміністративної та організаційної підтримки формування галузевих кластерів у пріоритетних галузях економіки громади, зокрема таких як: ● створення та забезпечення роботи Кластерної ради при Вінницькому міському голові; ● проведення кластерного аналізу можливостей економічного розвитку громади; ● створення Центру розвитку кластера легкої промисловості (на базі ЗП(ПТ)О); ● створення Центру розвитку туризму та сфери гостинності (на базі Туристичного хабу Вінниці); ● створення Центру розвитку ІТ-кластера (на базі ІТ Асоціації Вінниці); ● підготовка презентацій і промоційних матеріалів із питань упровадження кластерної моделі розвитку економіки та проведення серії навчальних тренінгів для цільових груп.
Навчально-освітня підтримка	Започатковано проєкт «Марафон можливостей для бізнесу» (проведено 30 навчальних заходів за участі 2 тис. підприємців).	У межах проєкту «Марафон можливостей для бізнесу» проведено 16 інформаційно-навчальних заходів спільно з бізнес-об'єднаннями для місцевого та релокованого бізнесу, на яких розглядалися можливості	Передбачено комплекс навчальних програм, зокрема з питань: ● упровадження кластерної моделі розвитку економіки;

		отримання грантів для розвитку бізнесу, інвестування, використання фінансових інструментів підтримки бізнесу від ВМР, інструментів підтримки релокованого бізнесу, нових інструментів для розвитку і масштабування власної справи.	● реалізації в господарській діяльності підходів «циркулярної» економіки; ● започаткування й ефективного ведення власного бізнесу; ● розвитку підприємницьких навичок («Школа підприємництва»); ● пошуку і залучення грантових коштів для започаткування та розвитку бізнесу, підготовки заявок на участь у конкурсах на отримання державних грантів і грантів міжнародних донорських організацій; ● упровадження і використання штучного інтелекту (ШІ); ● важливості забезпечення безбар'єрності та доступності до об'єктів бізнесу.
	Започатковано проєкт «MeetUp for Business» та «Prof_talk» — цикл із 12 освітніх подій для підприємців із залученням відомих спікерів і тренерів.		
	Реалізовано навчальний проєкт «Програма з підприємницької діяльності для ветеранів АТО та ООС».		
	Реалізовано проєкт «Школа комунікації для бізнесу», яка стала унікальним майданчиком для бізнес-нетворкінгу та генерування нових ідей. Понад 150 учасників отримали знання про практичні інструменти для розвитку власної справи та успішної реалізації бізнес-ідей.		
Інформаційна підтримка	Створено окремий розділ «Підприємцю» на вебсайті ВМР, на якому розміщена інформація про:		

	● основні показники ділової активності; ● освітні, фінансові, маркетингові можливості для бізнесу; ● документи, що регламентують політику щодо підтримки підприємництва в місті; ● інструменти комунікації підприємців із міської владою; ● іншу корисну інформацію щодо започаткування та розвитку власної справи.		
		Щомісячно поширювався «Моніторинг можливостей для бізнесу» — дайджест з актуальних подій і бізнес-заходів, функціонував телеграм-канал «City4Business».	Продовжується функціонування телеграм-каналу для бізнесу ВМТГ та ділового розвитку С4В (City4Business).
		Надано допомогу в пошуку грантової підтримки для підприємців і створено дайджест грантових можливостей для бізнесу на 2022 рік у вигляді презентацій, а саме: «Фінансові інструменти підтримки для бізнесу», «Програми підтримки бізнесу на період війни», «Грантові програми та заходи для бізнесу в умовах війни». Протягом 2023 року надано допомогу в пошуку грантової підтримки для підприємців шляхом створення дайджесту грантових можливостей для бізнесу на 2023 рік у формі презентації «Гранти-2023».	Передбачається проведення спільно з бізнес-об'єднаннями програми навчальних тренінгів із пошуку і залучення грантових коштів для започаткування і розвитку бізнесу, підготовки заявок на участь у конкурсах на отримання державних грантів і грантів міжнародних донорських організацій.
Перегляд місцевого регуляторного середовища	Опрацьовано 27 нормативно-правових актів, 17 регулювань рекомендовано до скасування, з яких 16 було скасовано.		Продовжується діяльність із перегляду чинних місцевих регуляторних актів і розробки нових регулювань відповідно до проблем і потреб розвитку бізнес-середовища.

			Бізнес-об'єднання залучаються до розробки нових і перегляду чинних місцевих регуляторних актів.
	Створено відповідний майданчик для здійснення ефективної регуляторної політики в місті та розробки нового підходу до перегляду місцевого регуляторного середовища.		Передбачається розробка проекту акта ВМР щодо організації і забезпечення здійснення ДРП в системі органів місцевого самоврядування ВМТГ («Регуляторного регламенту»), який серед іншого міститиме також положення щодо перегляду місцевих регуляторних актів.
		У межах заходу «Відкрита регуляторна платформа» продовжувалась діяльність із покращення місцевого регуляторного середовища, зокрема у 2022 році було скасовано 2 рішення міської ради від 06.02.2004 № 584 «Про затвердження правил торгівлі на ринках м. Вінниці» (зі змінами) та від 30.05.2014 «Про встановлення режиму роботи закладів торгівлі, ресторанного господарства, сфери послуг та розваг, розташованих на території м. Вінниці», відповідно до статті 11 Закону України від 11.09.2003 № 1160 «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності». У межах заходу «Відкрита регуляторна платформа» протягом 2023 року здійснено 7 відстежень (базових, повторних і періодичних) регуляторних актів.	Продовжується функціонування «Відкритої регуляторної платформи» як майданчика для формування сприятливого регуляторного середовища у ВМТГ.
Фінансова підтримка суб'єктів МСП	Розроблено і затверджено Порядок часткової компенсації відсотків за залученими кредитами суб'єктам МСП за рахунок коштів бюджету ВМТГ.	У межах виконання заходу 4.1. «Забезпечення часткової компенсації відсотків за кредитами суб'єктам МСП Вінницької міської територіальної громади»	

	Видано банками-партнерами 10 кредитів на загальну суму 10,1 млн грн. Загальна сума компенсації за 2018–2019 роки всім учасникам процедури компенсації становила 954 тис грн. Отримання кредиту дало підприємцям змогу закупити нове обладнання, збільшити заробітну плату працівникам, поповнити обігові кошти, закупити сировину та загалом здійснити низку заходів щодо розвитку власного бізнесу. За період користування кредитом учасники процедури компенсації створили 154 нових робочих місця.	з метою здешевлення вартості користування кредитними коштами для суб'єктів МСП, що ведуть діяльність на території ВМТГ, у бюджеті на 2023 рік було передбачено 4,5 млн грн. Нараховано компенсацію по кредитах за 2023 рік 3 учасникам (2 підприємствам та 1 ФОП) на загальну суму 29 842,77 грн. Отримано кредитів на суму 1 390,0 тис грн.	Продовжується застосування чинних інструментів фінансової підтримки. Запроваджується новий вид підтримки (ваучери) для суб'єктів МСП, унаслідок чого розширюється система фінансової підтримки МСП за рахунок коштів бюджету ВМТГ.
	Затверджено Порядок часткової компенсації роботодавцям витрат на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за новостворені робочі місця за рахунок коштів бюджету ВМТГ.	У межах фінансового інструменту підтримки, прийнятого у 2020 році — Порядку часткової компенсації роботодавцям витрат на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за новостворені робочі місця за рахунок коштів бюджету ВМТГ, — у бюджеті на 2023 рік передбачено 4,4 млн грн. Нараховано компенсацію на загальну суму 1 282,3 тис грн за новостворені робочі місця: 5 учасників (підприємства) створили 374 робочих місця.	
Розвиток інфраструктури підтримки підприємництва	Розроблено концепцію Центру розвитку підприємництва та визначено його ключові складові.	До початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну було розпочато роботу з реалізації проекту зі створення Центру розвитку підприємництва, який мав би розташовуватися за адресою: вул. Соборна, 68. У цьому напрямі зроблено технічний звіт	Передбачається створення і забезпечення функціонування Центру розвитку підприємництва на базі ІТП «Кристал».

		щодо стану будівлі. Також була підписана угода з підрядником на виконання робіт із проєктування, проте з початком введення воєнного стану реалізація проєкту була призупинена.	
Підтримка релокованого бізнесу		Надано комплексну підтримку українським підприємствам, які релокувалися із зони бойових дій на територію ВМТГ, зокрема надано допомогу в підборі місць для розміщення виробничих потужностей, перевезенні та розселенні персоналу, пошуку нових працівників, контактів для співпраці з місцевими підприємствами та в оформленні необхідних документів. Станом на кінець 2023 року сформовано перелік пропозицій, що налічує 97 виробничо-складських та офісних приміщень (від 100 до 15 000 м кв.), які пропонуються для розміщення бізнесу, що зацікавлений у переміщенні саме до ВМТГ. Надана можливість релокованим підприємствам користуватися фінансовими інструментами підтримки, що діють у громаді, і пошуку контактів для співпраці з місцевими підприємствами. Задля інтеграції релокованого бізнесу в місцеве бізнес-	Передбачається створення на базі ІТП «Кристал» нових об'єктів інфраструктури: ● бізнес-інкубатора для підтримки релокованого бізнесу і стартапів; ● багатофункціонального конференц-центру; ● коворкінгу для мікро- та малого бізнесу. Передбачається створення на базі ІТП «Кристал» бізнес-інкубатора для підтримки релокованого бізнесу і стартапів.

		середовище його представників включено до Ради підприємців при Вінницькому міському голові. З початку дії воєнного стану до кінця 2023 року до ВМТГ було релоковано 353 суб'єкти господарювання, а саме: 115 юридичних осіб та 238 ФОП. Вони в громаді створили 1 737 робочих місць.	

Додаток 3. Дерево цілей, пріоритетів і завдань економічного розвитку ВМТГ

Рівні управління	Цілі / Пріоритети	Документи
СТРАТЕГІЯ Візія Стратегічні цілі	Вища ціль: Конкурентоспроможне українське місто на мапі Східної Європи Стратегічні наміри: СН 2 та СН 4. Диверсифікація та формування креативної економіки міста СН 5. Деретуляція та стимулювання розвитку бізнесу Головні стратегічні цілі в галузі економіки: 1. Створення найкращих умов для бізнесу 2. Стале зростання економіки міста 3. Розвиток людського капіталу Стратегічні пріоритети: СП 1. Цифровізація муніципального простору СП 3. Муніципальні інвестиції СП 4. «Зелена» економіка та смарт-спеціалізація СП 6. Пульсуюче місто Стратегічні цілі: 4.1. Розвинутий сталий і соціально відповідальний бізнес 4.2. Економічне зростання через інновації 4.3. Перехід до «зеленої» економіки 6.2. Сталий туризм Базові пріоритети: (1) Модернізація і розвиток економіки (харчової, деревообробної, текстильної, машинобудівної галузей) (2) Плани розвитку нових галузей (ІТ-сектора, креативної економіки, зеленої енергетики) (3) Розвиток МСП	Концепція інтегрованого розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року (КІРМ 2030) Стратегія розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року (Стратегія 3.0) Декларація про Зелений курс Вінниці
	ТАКТИКА Операційні цілі і завдання	Пріоритетні завдання: (1) Стандарти залучення інвестицій (2) Сучасна інфраструктура і високотехнологічне виробництво (3) Інвестиції в пріоритетні напрями розвитку (4) Державно-приватне партнерство Пріоритети і наскрізні теми: Наскрізні теми: (1) Формування галузевих кластерів (2) Безпечне екологічне середовище для громади (3) Нарощування людського капіталу Пріоритети: 1. Сприятливі політика і регулювання 2. Доступні фінансові ресурси 3. Розвинена інфраструктура підтримки Пріоритетні завдання: (1.1) Конкурентоспроможний туристичний продукт (1.2) Розвинута туристична інфраструктура (1.3) Якість послуг (2.1) Маркетинг дестинації (2.2) Позитивний імідж громади Пріоритетні завдання: (1) Розвиток землеробства та глибокої переробки аграрної продукції (2) Органічне виробництво (8) Інфраструктура аграрного ринку (9) Інвестиції та нові робочі місця (10) Організаційна підтримка суб'єктів господарювання в аграрному секторі Пріоритетні завдання: (1) Екологічна свідомість і екологічна просвіта (2) Покращення стану водних ресурсів (3) Вдосконалення системи поводження з відходами (4) Охорона і раціональне використання зелених насаджень, збереження природно-заповідного фонду (5) Покращення якості атмосферного повітря

